Nr. 173. NALEŻYTOŚĆ POCZTOWĄ OPŁACONA RYCZAŁTEM.

Kraków, Sobota 30 Lipca 1921.

Rok XL.

# NOWA REFORMA

„Nowa Reforma" wychodzi codziennie rano.

**Prenumerata wynosi:**

| | rocznie | półrocznie | kwartalnie | miesięcznie |
|---|---|---|---|---|
| W miejscu | 2640 Mk | 1320 Mk | 660 Mk | 220 Mk |
| z odnoszeniem do domu | 3000 „ | 1500 „ | 750 „ | 250 „ |
| W Polsce: z przesyłką pocztową | 3000 „ | 1500 „ | 750 „ | 250 „ |
| W innych państwach | 3600 „ | 1800 „ | 900 „ | 300 „ |

*Prenumeratę i ogłoszenia* (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do **Administracji „Nowej Reformy"** w Krakowie.

**Redakcja: ulica Jagiellońska 10. Administracja: ul. św. Anny l. 3. Telefon Redakcji 41. Administracji 241.** Dla rozmów **zamiejscowych 1572.**

Nr rach. poczt. Kasy oszczędności 140.958.

*Rękopisów nadsyłanych Redakcja nie zwraca.*

**We Lwowie** sprzedaż numerów po 8 Mk: w Biurze dzienników **S. Sokołowskiego**, ulica Trzeciego Maja l. 5 i w **Biurze Płolina**, ulica Karola Ludwika 9.

*Cena numeru 8 Mp.*

**Prenumeratę przyjmują:**

**Zamiejscową:** Administracja „Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe; **miejscową:** Administracja „Nowej Reformy". — Biuro dzienników „Ruch" (dawniej J. Hopcass i A. Salomonowy), ulica Szczepańska l. 9; — Biuro dzienników Marjana Hupczyca ul. Jagiellońska l. 7.

**Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia** (inseraty) przyjmują: **We Lwowie** Biura dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika 21; S. Sokołowski, ul. Trzeciego Maja 5. **W Jarosławiu** J. Soszyńska. — **W Tarnowie** M. Rockach. — **W Wiedniu** Herman Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów) I. Wollzeile 6. — M. Dukes Nachfolger. Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Mosse, (także w Warszawie, Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek, Wollzeile.

**Ogłoszenia** (inseraty) przyjmuje Administracja „Nowej Reformy" za opłatą od miejsca wiersza nonparelowego za raz Mk 20·—. Do numeru niedzielnego i świątecznego oraz za układ tabelaryczny, cyfrowy, skombinowany o 50 procent drożej. — **Nekrologi** 30 Mk za miejsce wiersza. — **Nadesłane** po Mk 50·— od wiersza nonparelowego. — **Głosy publiczne** po Mk 60·— od wiersza. — Na pierwszej stronie 80 Mk od wiersza. Drobne ogłoszenia po 7 Mk od słowa. Ogłoszenia zamiejscowe o 50%, zagraniczne o 100% droże. **Załączniki** do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się wedle umowy.



## Dyskusja budżetowa.

Kraków, 29 lipca.

Sejm rozpoczął dyskusję budżetową. Pierwszą rzeczywistą w czasie swego istnienia. Minister skarbu Steczkowski ma zasługę, że ostatecznie przygotował jakiś budżet i poddał go pod dyskusję. Mówimy „jakiś", bo w jaskrawej sprzeczności z elementarnemi zasadami parlamentaryzmu, budżet ten stanowi — do tej chwili, w której to piszemy — dla obywateli państwa nie formalno-prawnie, lecz faktycznie — tajemnicę. Nie został mianowicie wydrukowany. Nawet sami sprawozdawcy posłowie mają otrzymać tylko jakieś wyciągi, karteczki czy coś w tym rodzaju, z cyframi poszczególnych etatów. Gmina miasta Krakowa także opracowuje swój budżet. Jest on rozesłany wydrukowany. Każdy, kogo to interesuje, może go sobie czytać. Co było możliwem i rozumiejącem się samo przez się dla gminy, to okazało się niemożliwem dla państwa.

W tych warunkach rzeczywiście dyskusja budżetowa w Sejmie musi chybić celu. W każdym parlamencie dyskusja taka stanowi wielki sezon życia parlamentarnego. Wynika to z natury rzeczy. Dawanie państwu budżetu jest najważniejszem i najistotniejszem prawem parlamentu. Przy wykonywaniu tego prawa parlament poddaje rewizji całokształt życia państwowego. Bada jego silne i słabe strony. Wytycza kierunki dla działalności na przyszłość. Ocenia osiągnięte rezultaty. Udziela wskazówek, daje remedja. Jednem słowem, przy budżecie dopiero parlament pokazuje, czem jest naprawdę.

Ale nietylko sam parlament. Z nim razem całe społeczeństwo, ogół obywateli, przedewszystkiem zaś opinja publiczna. We wszystkich państwach europejskich dyskusja budżetowa w prasie rozpoczyna się natychmiast po ogłoszeniu budżetu. Stronnictwa najpierw przez swoje organy prasowe wypowiadają opinie. Na odwrót dzienniki zwracają uwagę posłom na rozmaite kwestje budżetowe. Wytwarza się w ten sposób współdziałanie opinji publicznej z reprezentacją parlamentarną, wymiana myśli, podniet, uwag. Dopiero to wszystko razem nazywa się dyskusją budżetową, która nie jest wtedy formalnością, ale jedną z podstawowych funkcyj życia państwowego. Stanowi ona w gospodarstwie państwowem to, co w należycie prowadzonem gospodarstwie prywatnem racjonalna rewizja wydatków, dochodów, ich [illegible], celowości, zmniejszalności i rozszerzalności. Dyskusja budżetowa jest rodzeniem się nowych myśli państwowych, rewidowaniem starych. Jest to święto wiosny i płodności w życiu państwowem. Wszystko to jednak pod warunkiem, że budżet przez rząd przedłożony jest jawny, że każdy obywatel może go przed sobą położyć i z ołówkiem w ręku zacząć myśleć nad zawartemi w nim pozycjami i ich wzajemnym stosunkiem.

Bez tego dyskusja budżetowa musi zwyrodnieć w jakieś bezwartościowe misterjum, w którem naśladuje się formy bez wszelkiego zrozumienia ich treści. Stronnictwa opozycyjne zażądały dwóch kolejek mowców generalnych. Niema w tem nic złego. Niechajby zażądały nawet dziesięciu takich kolejek, byleby mówcy generalni mieli każdy coś generalnego do powiedzenia, byleby to nie był pusty turniej oratorski, urządzany dla celów partyjnych, ale szczere, objektywne szukanie wyjścia z położenia, w którem to wyjście nie jest wcale takie widoczne, jak się przy dzisiejszym powszechnym kulcie lekkomyślności wydaje.

Gdzie jak gdzie, to w Polsce dzisiejszej dyskusja budżetowa powinnaby być wielką sposobnością do roztrząśnięcia sumień, powinna być spowiedzią generalną. Niema bowiem u nas ani jednej kwestji życia państwowego rozwiązanej bez reszty. Niema ani jednego pewnika, na któremby rozumowanie dalsze można było opierać. Nad wszystkiem unosi się zasadnicze pytanie — **jak żyć dalej?** Bo to rozumieją chyba wszyscy, że w sposób dotychczasowy długo żyć niepodobna. Niepodobna z taką walutą, z taką administracją, z takim Sejmem, z takiem życiem polityczno-partyjnem, jakie się u nas niestety ułożyło.

Prof. Stanisław Grabski wydał w tych dniach ciekawą książkę o socjologji rewolucji. Książka zawiera wiele ciekawych uwag i słusznych twierdzeń, jakkolwiek socjologowi Grabskiemu zbyt często przeszkadzał przy jej pisaniu polityk partyjny tego samego imienia i nazwiska. Socjolog Grabski stwierdza i dowodzi jasno, że rewolucja nie jest chorobą infekcyjną lecz wewnętrzną, organiczną. Nic nie pomoże nawet najbardziej energiczne wyłapywanie agitatorów bolszewickich, jeżeli samo życie będzie dostarczało coraz więcej powodów do niezadowolenia i anarchji. Jednakie przyczyny muszą wszędzie i zawsze wywołać zawsze jednakie skutki. Francję Burbonów zgubiły fatalne finanse. Jest pewnem, że marka polska, utrzymując się przy dzisiejszej swojej konstytucji, zniszczy państwo polskie. Bo w wartości i kursie tej marki skupiają się, jak w soczewce, wszystkie nierozwiązane lub fałszywie rozwiązane kwestje państwowego życia Polski.

Dyskusja budżetowa ma być consilium lekarskiem nad chorym na białaczkę t. j. najcięższą chorobę krwi, w której wzrasta deficyt czerwonych ciałek. Rozum konsyljarzy będzie tu rozstrzygający. Ale auspicja, pod któremi się to ważne consilium rozpoczyna, nie są najlepsze, aby nie powiedzieć wręcz, że są złe.

Należy ostrzec Sejm i jego posłów, że odpowiedzialność spoczywa na nich tem większa, iż wskutek niedbalstwa rządu, pozostają sami z kwestjami naszego budżetu. Nie może im pomóc opinja publiczna, która całego budżetu nie zna. Nie odezwie się także żaden głos zagraniczny ani przyjazny ani wrogi, bo w okresie, w którym już Chiny zaczęły swoje budżety ogłaszać, budżet polski stanowił, jeszcze w przeddzień rozpoczęcia nad nim dyskusji, tylko przedmiot domysłów i czczych kombinacyj.

## Uchwały Zarządu P. S. L.

**Warszawa,** 29 lipca (Tel. wł.) Na wczorajszem posiedzeniu Zarząd Główny Polskiego Str. Ludowego powziął następujące uchwały:

1) Zarząd Główny P. S. L. sprawozdanie prezesa Witosa **przyjmuje z uznaniem** do zatwierdzającej wiadomości.

2) Zarząd Główny P. S. L. **wyraża** przedstawicielom stronnictwa w rządzie **zupełne zaufanie** i stwierdza, że stronnictwo, uwzględniając ciężkie położenie państwa, godziło się na udział w rządzie i pozostawiało w nim swoich reprezentantów, mimo, że dzieje się to z wielkim uszczerbkiem dla stronnictwa. Mając dla klubu poselskiego P. S. L. i przedstawicieli swoich w rządzie pełne zaufanie, że **i nadal dążyć będą drogą, wykreśloną przez interes państwa i demokracji,** pozostawia klubowi poselskiemu wolną rękę w określeniu stosunku stronnictwa do rządu.

3) Zarząd Główny P. S. L. stwierdza, że P. S. L. **podporządkowując względy partyjne dobru państwa, spełniło swój obowiązek** a odpowiedzialność za wywoływanie zgubnych dla państwa w obecnej ciężkiej chwili przesileń, zrzuca na stronnictwa, które albo utrudniają wszelką pracę albo też nie chcą w pracy tej wziąć udziału.

### POSIEDZENIE POSŁÓW WSCHODNIO-MAŁOPOLSKICH.

**Warszawa,** 29 lipca (PAT). Dzisiaj o godz. 5 popołudniu odbędzie się w Sejmie posiedzenie **posłów wschodnio-małopolskich w sprawach aktualnych wschodniej Małopolski.**

### SPRAWA POSŁÓW SKARBKA I ADAMA.

**Warszawa,** 29 lipca (PAT). Dziś a ewentualnie jutro zasiadać będzie **sąd marszałkowski, celem rozpatrzenia sprawy posłów hr. Skarbka i dra Adama,** dotyczącej koncesji na sprzedaż kantu okrętowych.

### DYMISJA P. KAMIENIECKIEGO.

**Warszawa,** 29 lipca (Tel. wł.) Prośba p. Kamienieckiego zwolnienie go ze stanowiska posła polskiego w Rydze **została przyjęta.** Dymisję p. Kamienieckiego wywołała okoliczność, **że nie potrafił on zapobiec zbliżeniu się Łotwy i Estonji do Litwy kowieńskiej na gruncie przeciwdziałania dążeniom Polski.**

## Preliminarz budżetowy na rok 1921/22

**Warszawa,** 29 lipca (PAT). Na wczorajszem posiedzeniu Sejmu przedstawiony został preliminarz budżetu Rzeczypospolitej Polskiej. — Przedstawia się on następująco:

**DOCHODY ZWYCZAJNE I NADZWYCZAJNE**

| | |
|---|---|
| Naczelnik państwa | 19.600 |
| Sejm ustawodawczy | 173.640 |
| Kontrola państwa | —.— |
| Prezydjum Rady min. | 174,787.895 |
| Min. spraw zagranicznych | 1.788.582.000 |
| Min. spraw wojskowych | 4.892.687.060 |
| Min. spraw wewnętrznych | 1.616.390 204 |
| Min. skarbu | 64.453.636.331 |
| Min. sprawiedliwości | 186.990.000 |
| Min. przemysłu i handlu | 450.733 755 |
| Min. kolei | 26.142,589.000 |
| Min. rolnictwa i dóbr państw. | 4.394.823.760 |
| Min. wyznań rel. i ośw. publ. | 74.388.735 |
| Min. poczt i telegrafów | 3 693,137.551 |
| Min. aprowizacji | 5 575,089.000 |
| Min. zdrowia publicznego | 601.673.140 |
| Min. sztuki i kultury | 1.285.448 |
| Min. robót publicznych | 325.488 490 |
| Min. pracy i opieki społ. | 638.999.890 |
| Główny urząd likwidacyjny | 207,547.416 |
| Główny urząd ziemski | 1.067,188.000 |
| Min. dzielnicy pruskiej | 18.980.491.481 |
| Razem mp. | 135.166.702.306 |

**WYDATKI ZWYCZAJNE I NADZWYCZAJNE:**

| | |
|---|---|
| Naczelnik państwa | 12.983.071 |
| Sejm ustawodawczy | 222.918.234 |
| Kontrola państwa | 138,598.856 |
| Prezydjum Rady min. | 819.206.014 |
| Min. spraw zagranicznych | 3.601.406.904 |
| Min. spraw wojskowych | 61.033,295.500 |
| Min. spraw wewnętrznych | 7.203.182.590 |
| Min. skarbu | 12.150.818.823 |
| Min. sprawiedliwości | 2.647.456.055 |
| Min. przemysłu i handlu | 7.374.410.874 |
| Min. kolei | 42.095.831.900 |
| Min. rolnictwa i dóbr państw. | 8.149.725.903 |
| Min. wyznań rel. i ośw. publ. | 11.404,715.738 |
| Min. poczt i telegrafów | 3.200.301.789 |
| Min. aprowizacji | 19.879.709.041 |
| Min. zdrowia publicznego | 2.295.876.158 |
| Min. sztuki i kultury | 122.611.166 |
| Min. robót publicznych | 10.842,502.985 |
| Min. pracy i opieki społ. | 1.411.404.289 |
| Główny urząd likwidacyjny | 392.200.826 |
| Główny urząd ziemski | 1.103.014.000 |
| Min b. dzielnicy pruskiej | 12.879.014.163 |
| Razem mp. | 208.961.184.895 |

## Zaatakowanie polskich placówek.

**Wilno,** 29 lipca (PAT). W nocy z niedzieli na poniedziałek i następnej silne **oddziały partyzanckie zaatakowały polskie placówki w rejonie** Olkienik. Do okolicy tej wyjeżdża dla przeprowadzenia śledztwa w sprawie wymienionych zajść **komisja Ligi narodów.**

### OCHOTNICY Z NIEMIEC NA LITWIE KOWIEŃSKIEJ.

**Wilno,** 29 lipca (PAT). Z Kowna donoszą, że na Litwę miało przybyć z Niemiec **3 tysiące ochotników.** Nadto podobno sprowadzono z Niemiec pociąg pancerny, auto pancerne, gazy trujące i maski.

### ZMIANA STANOWISKA RZĄDU KOWIEŃSKIEGO.

**Warszawa,** 29 lipca (Tel. wł.) »Przegląd Wieczorny« otrzymał drogą na Berlin wiadomość że **rząd litewski rozmyślił się i wbrew poprzedniej decyzji postanowił wysłać do Brukseli swego przedstawiciela** na rozpoczynające się tam rokowania w sprawie litewskiej. W tym celu wyjeżdża do Brukseli p. Naruszewicz.

### ROSJA OGŁOSIŁA STAN WOJENNY NA BIAŁEJ RUSI.

**Wilno,** 29 lipca (PAT). Z Mińska donoszą: W pasie pogranicznym i na Białej Rusi sowieckiej ogłoszono stan wojenny. Specjalne oddziały ściągają kontyngent zbożowy, zabierając zboże na pniu. **Ruch kolejowy został wstrzymany** jakoby ze względu na przerzucenie większych oddziałów na wschód.

### WYJAZD KARACHANA Z MOSKWY.

**Warszawa,** 29 lipca (Tel. wł.) Nadeszła tu wiadomość z Moskwy, że poseł sowiecki Karachan wyjeżdża z Moskwy dnia 31 bm., wobec tego wyjazd naszego poselstwa z Warszawy nastąpi **również w tym dniu.**

### ROSJA PRAGNIE NAWIĄZAĆ STOSUNKI Z FRANCJĄ.

**Warszawa,** 29 lipca (Tel. wł.) Z Rygi donoszą: W tutejszych kołach politycznych opowiadają jako o fakcie, że sowiecki przedstawiciel Hanecki prosił prezesa ministrów Mejerowicza o **pośrednictwo** w ułatwieniu spotkania się Haneckiego z posłem francuskim. Spotkanie to nastąpiło w ministerstwie spraw zagranicznych; podczas konferencji Hanecki w imieniu swojego rządu przedstawił posłowi francuskiemu **zupełnie konkretne i korzystne dla Francji propozycje.** Propozycje te poseł francuski przesłał natychmiast do Paryża.

## Stosunki polsko-czeskie.

### WRAŻENIA Z PODRÓŻY MIN. HOTOVECA.

**Praga,** 29 lipca (PAT). Na przyjęciu dziennikarzy minister dr Hotovec streścił również swoje **wrażenia z podróży do Poznania i do Kongresówki.** Oświadczył on, że nalot rosyjski w Kongresówce i niemiecki w Poznaniu **całkowicie zniknął. Poznań stał się przez noc czysto polskiem miastem.** Niema tam ani firm niemieckich, ani też nawet firm dwujęzycznych. We wszystkich fabrykach i przedsiębiorstwach poznańskich 99 proc. robotników jest Polakami. Minister Hotovec wyraził **jak najdalej idący optymizm** co do gospodarki w przyszłości Polski.

Pisma czeskie ograniczają się do reprodukcji oświadczenia ministra Hotoveca i **tylko oficjalna »Czesko-slovenska republika«** poświęca tej sprawie **artykuł wstępny.**

### POSEŁ PILTZ W MARIENBADZIE.

**Praga,** 29 lipca (PAT). »Prager Tagblatt« donosi: Upełnomocniony minister Rzeczypospolitej polskiej Erazm **Piltz** przybył wraz z małżonką do Marienbadu i zamieszkał w hotelu Hannover. Pobyt p. ministra Piltza, który narazie ma cechę pobytu dla kuracji, jak słychać, będzie miał **także znaczenie polityczne.**

### PRZED PARLAMENTARYZACJĄ GABINETU W CZECHACH.

**Praga,** 29 lipca (PAT). »Tribuna« donosi, że prezydent ministrów Czerny zamierza natychmiast po powrocie prezydenta Massaryka **podać się do dymisji.** Po dymisji Czernego nastąpi w rychłem tempie **parlamentaryzacja gabinetu.**

## Pertraktacje francusko-angielskie.

**Paryż,** 29 lipca (PAT). Havas. Rokowania francusko-angielskie w sprawie Górnego Śląska **trwają w dalszym ciągu.** W czasie, w którym St. Aulaire zjawił się popołudniu u Curzona, aby mu oświadczyć, że rząd francuski **nie uważa za rzecz możliwą** powzięcia przez Radę najwyższą decyzji w sprawie Górnego Śląska **przed wysłaniem posiłków na teren plebiscytowy,** angielski charge d'affaires zjawił się u Brianda w obecności Berthelota. Przedstawiciel angielski doradzał **przyjęcie propozycyj, przesłanych przez Stuarta i pułkownika Viscontie,** według których należałoby **natychmiast oddać Niemcom i Polsce terytorja niesporne,** aby w ten sposób zmniejszyć teren okupowany dla równoczesnej koncentracji wojsk i ułatwienia utrzymania porządku.

Havas przypuszcza, że przedstawiciel francuski wykazał dyplomacie angielskiemu **zawodność tego projektu, oraz trudności wojskowe, jakieby stąd wynikły.** Niemcy miałyby w tym wypadku pozycje strategiczną **bardzo dogodną i zagrażałyby wojskom międzysojuszniczym.** Z punktu widzenia politycznego nasuwają się również trudności, gdyż oddanie przed powzięciem decyzji Niemcom i Polakom terytorjów, **byłoby już pewnego rodzaju przesądzeniem decyzji** co do spraw związanych z resztą terenu. Rząd francuski jest jednakże ożywiony szczerem pragnieniem doprowadzenia do rozwiązania sprawy i kieruje się jedynem staraniem, aby nie wypowiedzieć ostatecznej decyzji w sprawie podziału Górnego Śląska, dopóki nie będą **wprowadzone wszelkie środki mogące dać pewność bezpieczeństwa wojsk międzysojuszniczych oraz utrzymania porządku.**

### RZĄD POLSKI WOBEC PROJEKTU ANGIELSKO-WŁOSKIEGO.

**Warszawa,** 29 lipca (Tel. wł.) Koła rządowe otrzymały wiadomości, które potwierdzają wersję, że Francja **przychyliła się do projektu przedstawiciela Anglji jen. Stuarta,** zmierzającego do natychmiastowego **przyznania Polsce powiatu pszczyńskiego i rybnickiego,** a poddania całego okręgu przemysłowego Górnego Śląska zarządowi międzysojuszniczemu. Jakkolwiek niema autentycznych wiadomości, czy Briand oświadczył się za tem rozstrzygnięciem sprawy Górnego Śląska, **rząd polski przedsięweźmie wszelkie kroki, o ile będą tylko możliwe, aby nie dopuścić do tej nowej krzywdy.**

Łącznie z tą sprawą wczoraj o godz. 1 w południe zebrała się na nadzwyczajne posiedzenie Rada ministrów celem omówienia dalszej taktyki, jaką zachować winien rząd polski. Również komisja dla spraw zagranicznych na posiedzeniu poufnem obradowała nad tą sprawą. Jedno z najbliższych posiedzeń Sejmu poświęcone będzie **specjalnie dyskusji nad sprawą Górnego Śląska.**

**Paryż,** 29 lipca (East Express). Dnia 26 bm. wieczorem poseł Zamojski odbył nową konferencję z Briandem.

### PRZEKONANIE RZĄDOWYCH SFER NIEMIECKICH.

**Berlin,** 29 lipca (PAT). W rządowych sferach niemieckich panuje przekonanie, że na posiedzeniu Rady najwyższej w dniu 4 sierpnia **nie dojdzie do definitywnego załatwienia kwestji Górnego Śląska.** Omawiane będą różne projekty załatwienia tej sprawy, a rozstrzygnięcie ostateczne zostanie odroczone na później.

### NIEMCY CIĄGLE KONSPIRUJĄ.

**Bytom,** 29 lipca (PAT). Władze koalicyjne wpadły na trop nowego planu niemieckiego **wywołania rozruchów zbrojnych w dniu konferencji Rady najwyższej.**

---

**KAZIMIERZ ZDZIECHOWSKI.**

# ZBRODNIA

2

(Ciąg dalszy).

XXXV.

Miasto było niezbyt rozległe. Polacy dobrze i solidnie zorganizowani, wszyscy się znali z widzenia, to też Grobliński bez trudu dowiedział się odrazu wszelkich o hrabinie Odrzykońskiej szczegółów, ale unikał jej, choć od dnia spotkania nie przestawał o niej myśleć. Grobliński, jakkolwiek zgoła jeszcze młody, stał się oddawna filistrem. Posiadał dobrobyt, ustatkowane życie, wygodne mieszkanie i przedewszystkiem spokój i zadowolenie... Tymczasem obecność w mieście Marji Odrzykońskiej nadwerężała w czemś ową wygodną równowagę istnienia, zakłócała spokój, wnosiła rozterkę czy rozdźwięk... Naraz przyszłość powstała z grobu, i szeregiem obrazów zaczynała go otaczać, osaczać i dokuczać w wolnych godzinach dnia albo w nocy, gdzie nie odrazu udawało mu się usnąć mocnym snem obok swojej towarzyszki, równie otyłej, jak dobrodusznej Olgi Aleksiejewny Naduwajewej...

I stawała przed nim — Ewelinka, Zdziś i wujenka, zjawiała się nieśmiała, sześć lat temu zmarła Gabrynia, ukazywała się ukochana, w szczęśliwych dniach młodości Marysia, przychodził ciężkim krokiem wuj Apolinary Mizewicz...

I niekiedy ni stąd ni zowąd, oglądał trupa w koszu, tak jak go ułożyli byli owego wieczora na boku z głową dziwacznie wykręconą i wciśniętą w kąt, z rękami i nogami zgiętemi tak właśnie, jak u niemowlęcia w łonie matki...

Zmarszczeniem brwi usiłował strząsnąć z czoła wspomnienia... Młodość minęła, a z nią wszystkie cierpienia, nadzieje i wzloty, życie było innem, niż sny i nadzieje młodości, ale wcale znośne, zupełnie dostatnie i uporządkowane... Miał swoją Olgę Aleksiejewnę, która dlatego zapewne przed dziesięciu laty, lubo starsza od niego, pozyskała jego sułtańskie względy, że włosy jej i oczy w pewnej mierze podobne były do włosów i oczu Marysi...

Obecnie samej Marysi nie chciał widywać... Poco było odgrzebywać przeszłość, a z nią razem nietylko sny o jakiemś niezniszczalnem kochaniu i szczęściu, ale i zmory?

Dlatego to Adam często i na długo, częściej niż przedtem wyjeżdżał dla interesów, a gdy wracał z podróży, nie spieszył między rodaków. Mimo to, ponieważ miasto było niedużem, spotykali się wiele razy na ulicy, a także na zebraniach kolonji polskiej, na których Adam, choć wolałby je zaniedbać, zmuszony był pokazać się od czasu do czasu. Na jednem z takich posiedzeń, pani Odrzykońska zbliżyła się do Adama. Zaczęła się rozmowa urywkowa, składająca się, jak wówczas w hotelu, ze zbyt wielu pytań i zbyt krótkich odpowiedzi.

Oboje nie byli zupełnie prości, zwłaszcza on — i oboje nieco wzruszeni, zwłaszcza ona. Wyjaśniła mu, jakim sposobem i dlaczego trafiła ze wschodniej Galicji aż tu na Sybir, opowiadała, że mąż jej już nie żyje, że nie miała dzieci, że nie uciekła za przykładem sąsiadów z majątku swego do Wiednia, gdy zbliżały się wojska rosyjskie, ale też przez owe wojska w nagrodę została zabraną zapewne za nienawiść, której nie umiała stłumić, za entuzjazm dla legjonów, za ukrywanie rannego legjonisty, za jakieś listy...

Z kolei Adam musiał coś o sobie nadmienić... Nie szło mu z tem płynnie. Ona zaś i utrudniała i w części ułatwiała przykre zadanie... Niekiedy przerywała mu pytaniem, czasami kończyła za niego rozpoczęte zdanie...

Winszowała mu zaszczytnej opinji, której używał wśród rodaków.

— Ożenił się też pan? — padło pytanie.

Zmieszał się nieco.

— I tak i nie... — odparł.

— Jakże to? — zdziwiła się dość naiwnie.

— Widzi pani hrabina (nie tytułował jej niegdyś) — w Syberji jest wszystko inaczej, aniżeli gdzieindziej. Ponieważ Olga Aleksiejewna ma męża i nie może dostać rozwodu, nie braliśmy ślubu.

— Ma pan dzieci?...

— Własnych nie, za to aż trzy pasierbice...

— Pan zupełnie wrósł w społeczeństwo rosyjskie, tak pan źle mówi po polsku... niedobrze panie Grobliński — skarciła go tonem starszej siostry.

Ona odzyskała już prostotę, patrzała mu w twarz z uwagą swemi najczystszemi oczami, on spuszczał powieki, jakgdyby bał się blasku, który snopem strzelał ze źrenic jej.

— Nie spodziewałam się tego po panu.

Popadła w zadumę.

— Powiadają — odezwała się po chwili — że tkanki ciała naszego tak wciąż się odnawiają, iż kiedy człowiek coraz to składa się z zupełnie innych atomów. Pan, panie Adamie, pod względem fizycznym nie zmienił się ic, ale zato w duszy pana niema ani jednej dawnej cząstki...

Głos jej przejmujący do głębi serca, wnikliwy, przedziwnie szczery, budził w nim niby smyczek w strunach i skrzypcach duszę. Marysia po latach rozłąki, pomimo wszystko, co zaszło i, co nakazała sobie, pomimo, że dotknięcie jego dłoni i ust, gdy całował ją w rękę, wywołało w niej nie wstręt, lecz jakby odcień czy posmak odrazy, Marysia stwierdzała, że ona kocha tę jedną tylko na ziemi drogą kędzierzawą głowę, i duszę, której dziś nie umiała znaleźć...

Dumała smutnie...

Następnie chwil kilka mówili o rzeczach potocznych.

— Należy się panu odemnie sprostowanie — rzekła innym głosem, głębiej i znowu ze wzruszeniem — pamięta pan ostatnie spotkanie w hotelu?

— Pamiętam — potwierdził cicho.

— Byłam dla pana zbyt twardą... Potępiam wszelki mord a więc i polityczny — dziś rozumiem jednak różnicę... przyznając się do winy, postąpił pan szlachetnie.

Promienie mądrych oczu **jej przenikały do** serca Adama, ale zamiast **pociechy, wzniecały** niepokój. Zagojona przed laty rana, zaczynała drgać boleśnie.

— Ciężko odpokutował pan za błędy młodości, tu rodacy nie mają dość słów wdzięczności dla pana ofiarnej pomocy... Wówczas oszołomiła mnie boleść — skończyła szeptem.

Była chwila milczenia.

— Dziękuję pani — rzekł krótko.

(C. d. n.).

## Przebieg konferencji w Helsingforsie

Helsingfors, 20 lipca (East Express). Wedle oficjalnych danych, przebieg konferencji wiceministra Dąbskiego oraz ministrów spraw zagranicznych Finlandji, Łotwy i Estonji przedstawia się pomyślnie. Osiągnięto porozumienie w doniosłych sprawach politycznych, przyczem wyjaśniło się, że wiadomość o zawarciu związku przez Łotwę i Estonję z Litwą, opartego na umowie politycznej i wojskowej jest bezpodstawna. Na konferencji panuje jednomyślność co do konieczności utrzymania stanu pokojowego na wschodzie i pokojowego współżycia z Rosją, opartego na zawartym traktacie.

## Demokracja polska wobec nowych wyborów.

Warszawa, 25 lipca.

Na zebraniu Koła warszawskiego Stronnictwa Demokratycznego prof. St. A. Kempner wypowiedział referat na temat stosunku tego stronnictwa i demokracji w ogólności do wyborów sejmowych.

Mówca zwrócił na początku uwagę na fakt, że wbrew może niektórym intencjom, Sejm ustawodawczy musi już zakończyć swój żywot w czasie najbliższym. Właściwie wyczerpuje się jego mandat a pozostaje tylko do załatwienia budżet, ordynacya wyborcza i organizacja samorządów, lecz Sejm stanął już u martwych punktów. Brak w nim większości. Uchwały zapadają sztucznym trybem przez powstrzymywanie się od głosowania opozycji lewicowej, która nie może tylko dopuścić, aby opozycja prawicy osiągnęła Pyrrusowe zwycięstwo — powalenia rządu i doszczętne zanarchizowanie Sejmu. Ale taki stan długo już trwać nie może. Jest to symptomat, że rozpylenie się różnych sprzecznych kierunków doszło do stanu klęski. Sejm gaśnie.

Sama dyagnoza nastrojów sejmowych wskazuje, że wybory do nowego Sejmu odbywać się muszą pod innemi hasłami i że one dotychczas w Sejmie nieprzedstawione kierunki mają w czasie widoki powodzenia. To właśnie określa poniekąd stanowisko demokracji do wyborów. Program demokratyczny, program reform postępowych i dojrzałych, zdolny zarówno wzmocnić państwo, jak oprzeć je na zrównoważeniu interesów społecznych, na powszechnym rozwoju — taki program nie istniał w Sejmie. Zwalczały się wzajem prądy reakcyjne, klerykalne i nacjonalistyczne z prądami interesów klasowych, wprawdzie broniących demokratycznego ustroju, lecz nadmiernie wpatrzonych bądź w doktrynę partyjną, bądź w pozorne, a nierealne korzyści chwili. Lewica wprawdzie mniej utrudniała budowę państwa od prawicy, ale chciała przedewszystkiem budować siebie. Na tych szerokich obszarach ginęła główna idea prawowitości państwa wolnego, lecz posiadającego istotny autorytet.

Brakło w budowie twórczej inteligencji. Brakło programu, obejmującego całość państwową, a ożywionego reformatorskiemi dążeniami. Taki kierunek, określony przez inteligencję, nie w swoim interesie, jeno w obronie twórczego ducha nowoczesnej demokracji — oto hasło, pod wpływem którego stanąć powinny zastępy demokratyczne do wyborów.

Demokracja poniosła w poprzednich wyborach całkowitą klęskę. Lecz opinja publiczna musiała już stąd wyciągnąć dla siebie naukę. Powstało w Sejmie »vacuum«, którego nie zapełniło, nawet utożsamienie wśród przedstawicieli ludowców i P. P. S., skrępowanych nią, kiedy przez nakazy interesu klasowego. Dlatego — powiedzieć to można śmiało — szanse demokracji w nowych wyborach mogą być świetne. Potrzeba jednak do tego mocnej organizacji współdziałania całej inteligencji, z wyłączeniem oczywiście tych odłamów, które widoczne są w tyle prawicy. Inteligencja, pracująca na własnej glebie dziś, przekonać się mogła, że jej polityczna bezczynność niemało szkodzi jej samej, ale tak samo idei wolności i praworządnego państwa.

Wśród tej inteligencji są pewne odcienie różnic w poglądach na demokrację. Spierano się często o szczegóły programowe. Należy tymczasem kazać zamilknąć tym niesłusznym różnicom, a zespolić się pod hasłami praworządności i wolności państwowej, pod hasłami cywilizacji i wolności człowieka i obywatela, praw pracy i produkcji, praw oświaty i intelektu w Polsce. Pod temi hasłami, stanowiącemi cement całej nowoczesnej demokracji, powinna ona zwyciężyć. Ale musi jeszcze odsunąć przeszkodę, którą zamierza rzucić jej pod nogi ordynacja wyborcza. Postanowiono ułożyć tę ordynację i ministerstwo spraw wewnętrznych opracowało ją na zasadach równej liczby głosów, przypadającej w każdym okręgu na dany mandat. Nie uwzględniono jednak, że ta zasada równości wymaga tego, aby istniały też mandaty ogólno-państwowe, obliczane podług głosów, oddanych w całym kraju. Ta pomyłka może najdotkliwiej zaszkodzić demokracji. Intelekt jest niewątpliwie siłą w Polsce, a o tem przekonałoby zsumowanie głosów wyborczych.

W okręgach muszą się te głosy rozproszyć, bo tu głównie rozstrzygają masowe. To też należy wysilić największą energię, aby nie dopuścić do takiej ordynacji, jakby świadomie gilotynującej inteligencję demokratyczną.

Nad referatem tym toczyła się żywa dyskusja. Obszerne przemówienie wygłosił dr J. Szmurło, wskazując zarówno różne sposoby lepszej organizacji życia obywatelskiego, jak poszczególne punkty polityki aktualnej, które powinny być w akcji wyborczej poruszone. Co do organizacji — mówca zalecał udział w kontakcie z całą prasą, hołdującą ideom demokratycznym. Z kwestyj politycznych należy wymagać tak samo wszelkie niedomagania, sprawy gospodarcze, niedostatki kulturalne, jak kwestję granic, autonomji mniejszości narodowych, idee federacyj na kresach oraz wyzwolenie się z władzy klerykalnej.

Dr. I m u c h a uzupełnił jeszcze te wskazania wyjaśnieniem istoty inteligencji i potrzeby wczucia się w konieczności państwowe, zharmonizowane z interesami społecznego postępu.

P. P r y d m a ń s k i mówił o możliwych kompromisach wyborczych na lewo.

P. C y w i ń s k i wykazywał, że słabość demokracji w Polsce pochodzi z braku takich warstw mieszczańskich, które wzrastają się w ewolucję społeczną.

Przewodniczący dr Kazimierz Dłuski zamknął zebranie oświadczeniem, że jest to początek dyskusji nad najważniejszemi sprawami stronnictwa i że ciąg dalszy odbędzie się po parotygodniowej przerwie w zebraniach, które wobec pory wakacyjnej zawiesić na krótko należy.

# Od Wydawnictwa.

**Z powodu nowej znacznej podwyżki cen papieru, podwyżki płac personalu drukarskiego i nadzwyczajnego wzrostu wszelkich wydatków, połączonych z wydawnictwem dzienników, jesteśmy zniewoleni, podobnie, jak wydawnictwa pism warszawskich i lwowskich, co już uczyniły z dniem 1 sierpnia b. r., podnieść**

**CENĘ ODDZIELNEGO EGZEMPLARZA NA 10 MKP.**

**i odpowiednio uregulować prenumeratę.**

Wydawnictwa: »Czasu«, »Głosu Narodu«, »Gońca Krakowskiego«, »Naprzodu«, »Nowej Reformy«, »Nowego Dziennika«, »Rzeczypospolitej«, »Ilustrowanego Kurjera Codziennego«.

**Prenumerata »Nowej Reformy« wynosić będzie od 1 sierpnia b. r.**

**W KRAKOWIE:**

| | |
|---|---|
| miesięcznie | 220 Mkp. |
| z odnoszeniem | 250 Mkp. |
| Z przesyłką pocztową w Polsce | 250 Mkp. |
| z przesyłką poczt. w innych krajach | 300 Mkp. |

# KRONIKA.

Kraków, 29 lipca.

**UPAŁY.** Wczoraj upały w naszem mieście doszły do rekordowego stopnia. Od wczesnego ranka słońce paliło wprost do niemożliwości. O wysokości upału może świadczyć fakt, że o godzinie 6-tej po południu termometr wskazywał 42.5° C. Podobnych kanikularnych upałów nie pamiętano od dawna.

**ZWINIĘCIE NADZWYCZAJNEGO KOMISARJATU DLA WALKI Z EPIDEMJAMI.** Jak się dowiadujemy, nadzwyczajny komisarz dla walki z epidemjami, profesor Godlewski, opuszcza to stanowisko. W myśl rozporządzenia, urząd ten obejmuje wiceminister Chodźko, kierownik ministerstwa zdrowia, który ma wyznaczyć lekarza dla prowadzenia agend wydziału zwalczania epidemij. Profesor Godlewski, który położył wielkie zasługi około zwalczania epidemij w Polsce, obejmuje z powrotem katedrę w uniwersytecie Jagiellońskim.

**STOSUNKI SANITARNE W KRAKOWIE.** Pod względem sanitarnym stosunki w Krakowie w najbliższym czasie znacznej ulegną poprawie. Jak się dowiadujemy, naczelny komisarz dla walki z epidemjami, profesor Godlewski, nader życzliwie odnosi się do sprawy sanacji tak zaniedbanych w naszem mieście stosunków zdrowotnych. — Przed kilku dniami przejął naczelny komisarjat nieczynną od dłuższego czasu łaźnię ludową przy ul. Karmelickiej, która, po gruntownym remoncie, urządzeniu parówki i zakładu dezynfekcyjnego, oddaną zostanie za jakie dwa miesiące do użytku publicznego. Łaźnię po kilku miesiącach przejmie z rąk komisarjatu gmina miasta Krakowa.

Pertraktacje w sprawie budowy łaźni w Podgórzu, prowadzone przez magistrat z komisarjatem, są w toku. Spodziewać się należy, że już we wrześniu łaźnia zostanie otwarta. Dodać przytem należy, że budowa łaźni w tej dzielnicy była jednym z warunków, stawianych przez gminę miasta Podgórza przed przyłączeniem jej do Krakowa.

Nieczynna od października ubiegłego roku odwszawialnia na dworcu kolejowym przy ulicy Pawiej będzie w najbliższym czasie uruchomiona. Odwszawialnia, obecnie zwłaszcza, jest nader potrzebną, wobec powrotu jeńców i uchodźców ze wschodu. Druga bowiem odwszawialnia na Kazimierzu przy ulicy Dajwor jest zadaleko i służy wyłącznie tylko ludności przyległych dzielnic.

Sprawa reorganizacji i przebudowy miejskich zakładów sanitarnych na Prądniku Czerwonym znajduje się w stadjum rozstrzygnięcia. Toczą się bowiem pertraktacje z nadzwyczajnym komisarjatem dla walki z epidemją w sprawie objęcia przez niego na pewien przeciąg czasu tych zakładów. Dla gminy byłoby to korzystnem, gdyż komisarjat przeprowadziłby uporządkowanie zaniedbanych pawilonów i wybudowałby jeszcze jeden pawilon epidemiczny, na co gminie kłopotliwo jej stosunki finansowe nie pozwalają.

Prócz tych urządzeń sanitarnych, doraźnie gmina zamierza stworzyć w Przegorzałach na plaży nad Wisłą za pływalnią wojskową kąpiele słoneczne i rzeczne. W tym celu wybuduje się kilka namiotów, w których publiczność za skromną opłatą będzie mogła złożyć garderobę do przechowania i otrzymać odpowiednie kostjumy kąpielowe.

Horoskopy na zimę w odniesieniu do utrzymania łaźni są niepomyślne wobec wysokich cen węgla. To też gmina liczy się z tem, że wskutek tego będzie musiała spotkać się ze znacznemi deficytami.

**STAN ZDROWOTNY MIASTA KRAKOWA.** Mimo szalonego upału i sezonu owocowego, sprzyjających rozszerzaniu się zakaźnych chorób, stan zdrowotny miasta przedstawia się w stosunku do lat ubiegłych znacznie korzystniej. Zwykle o tej porze grasowała z powodu spożywania niedojrzałych i surowych owoców epidemja czerwonki, która pociągała za sobą liczne wypadki śmiertelne. Według statystyki urzędu zdrowia z ostatniego tygodnia, na czerwonkę zapadło 22 osób cywilnych. Z innych chorób zakaźnych zanotowano 11 wypadków szkarlatyny, 5 tyfusu brzusznego, 2 dyfterji i dnia 25 b. m. jeden wypadek tyfusu plamistego. Śmiertelnych wypadków nie było.

**SKRAPIANIE ULIC.** Od pewnego czasu jak już publiczność zauważyła, czyszczenie miasta prowadzone jest intenzywnie i wedle dobrego planu. Beczkowozy i szczotki maszynowe przeciągają od wczesnego rana przez całe miasto, największą zaś usługę oddają beczkowozy tramwajowe, a zwłaszcza węże, które gmina w ostatnich dniach w znacznej ilości sprowadziła. Wodę czerpie się z hydrantów wodociągowych, co ułatwia szybkie i gruntowne skrapianie ulic, nawet w najdalszych zakątkach miasta. Jednakowoż fizykat miejski wniósł wczoraj obszerny memorjał do prezydjum miasta, z przedstawieniem, że wskutek niskiego stanu Wisły, z której drogą naturalnego filtru czerpie wodociąg miejski wodę, nadmierne używanie wody do czyszczenia ulic, uniemożliwia dostateczne zaopatrzenie mieszkańców wyższych pięter w wodę, nawet mimo ograniczenia dostawy wody do kilku godzin na dobę. W ten sposób prezydjum miasta stanęło przed alternatywą, albo zaprzestać należytego zlewania ulic, albo pozbawić wody mieszkańców wyższych pięter. Jest jeszcze możliwość, aby beczkowozy czerpały wodę wprost z Wisły, w tym jednak wypadku odpadłoby skrapianie ulic zapomocą węży, które spełniają większą część zadania.

Sądzimy jednak, że dotychczasowy system zlewania ulic da się utrzymać przy dobrej woli ludności, która winna zaopatrywać się w wodę z wodociągów na parterze.

**BRAK LODU W KRAKOWIE.** Od kilku dni, jak nas informują, znowu nie funkcjonuje chłodnia miejska, wskutek czego odczuwać się daje dotkliwy brak lodu w Krakowie. Dziwnem się to wydaje, że zwłaszcza w dnie największych upałów, jakie zanotowała statystyka, chłodnia przestaje funkcjonować. Należy tę sprawę wyświetlić, a zwłaszcza system protekcyjny przy dostarczaniu lodu. Lód otrzymują bowiem tylko te osoby, które sowicie opłacą się rozwozicielowi. I tak zdarzają się wypadki, że za słup lodu każą sobie płacić zamiast 80 mp, podwójną cenę.

**SPRZEDAŻ CUKRU ZA LIPIEC.** Od czwartku dnia 4 sierpnia b. r. na kupony górne legitymacyj zbiorowych Nr 160 i 159 w ilości po 400 gr. na osobę w cenie po 93 Mk za 1 kg., tj. 37.20 Mk za 400 gr. W celu przydziału cukru winni zgłosić się właściciele sklepów rejonowych, oraz zastępcy konsumów bezpośrednio aprowidowanych i zakładów zbiorowego spożycia po asygnaty w Miej. Biurze dla kontroli spożycia (pl. W. Świętych L. 6) w dniach 30 lipca. 1, 2 i 3 sierpnia br. i natychmiast podjąć asygnowane ilości.

Równocześnie przydziela się odbiorców dotychczasowego sklepu rejonowego Sachsa przy ul. Krakowskiej l. 34 do sklepu rejonowego Fromowicza, ul. Krakowska l. 28, dla poboru cukru w przyszłości.

**STEMPL ENA PODANIA.** Celem nakłonienia społeczeństwa do przestrzegania przepisów o opłatach stemplowych, a w szczególności do uiszczania opłat przypadających od podań i załączników min. skarbu przypomina ponownie, że podania wspomniane podlegają opłacie stemplowej w wysokości 10 Mk od pierwszego, a po 5 mk od dalszego każdego arkusza, oraz po 2 Mk od każdego załącznika. Przypomina się również, że opłaty stemplowe są na równi z podatkami, jedynie w innej formie daniną należną państwu, a uchylanie się od obowiązku uiszczania tych opłat jest czynem karygodnym. Zarazem minist. skarbu zaznacza że podania nieostemplowane nie mogą być załatwione przed dostarczeniem brakującej opłaty stemplowej, o ile zaś ta opłata mimo wezwania podatnika nie została uiszczona, podania niezałatwione zwraca się proszącemu.

**SĄD WYŻSZY DLA SPRAW SKARBOWYCH.** — Wskutek utworzenia Izby skarbowej w Krakowie, ustanowiono dla okręgu tej Izby Sąd Wyższy dla spraw skarbowych z siedzibą w Krakowie jako jeden z senatów tut. Sądu apelacyjnego pod przewodnictwem prezesa krakowskiego sądu apelacyjnego.

**TYDZIEŃ CZERWONEGO KRZYŻA.** Zarząd okręgu polskiego Tow. Czerwonego Krzyża przyniósł ogółem rozmaitych składek i wkładek członków 700.000 mp. dochodu. Wobec tego Zarząd poczuwa się do miłego obowiązku złożyć publicznie podziękowania wszystkim, którzy nie szczędzili swych sił i czasu i chętnie nieśli je w ofierze dla dobra ogółu, biorąc udział w pracach Tygodnia Czerwonego Krzyża.

**POWRÓT KOLONIJ WAKACYJNYCH T. O. M.** Dnia 30 lipca w sobotę, powracają dzieci z kolonij wakacyjnych T. O. M., a to: ze Skawiec o godz. 4-ej popołudniu, z Ustronia o godz. 8-ej wieczór. Dnia 2 sierpnia we wtorek, powracają kolonistki ze Świnnej o godz. 4 popołudniu. T. O. M. prosi by rodzice lub opiekunowie zechcieli wyjść po dzieci na stację. Koloniści wybrani na sierpień wyjeżdżają: do Skawiec 1 sierpnia, do Ustronia i Świnnej 2 sierpnia.

**Z TEATRU POWSZECHNEGO.** Dziś po raz ostatni melodyjna operetka Lehara „Idealna żonka", a zarazem pożegnalny występ pp.: Schupp-Skrzyszowskiej, kapelmistrza Gorzyńskiego, Kadena i Ostoji. Jutro po raz ostatni „Wesele Fonsia", na którem pożegna się z publicznością naszego teatru część personalu dramatycznego mianowicie pp. Kolman Krajewska, Kalinowski, Sarrowski, Lasowicz i inni.

Ostatnie dwa pożegnalne przedstawienia w niedzielę popoł. „Boccacio". wieczorem „Nasi najserdeczniejsi".

**OSTATNIE WYSTĘPY ARTYSTÓW WARSZAWSKICH W „BAGATELI".** Dziś tj. w piątek 29 bm. wystąpi w „Bagateli" po raz przedostatni zespół warszawski złożony z p. Janusza, Borońskiego, Talarico, Rentgena, Dobrowolskiego, Kalicińskiego i innych. Również balet lwowski kończy w tym tygodniu swoje występy.

**OPERETKA W „NOWOŚCIACH".** Dziś w piątek i w niedzielę popołudniu „Krysie leśniczanka". Sobotnia premjera melodyjnej operetki „Gejsza" wzbudziła zainteresowanie. Próby w pełnym toku pod kierunkiem Wichlera i Koszutskiego. Malarnia i kostjumerja przygotowuje nową wystawę. Operetka cała urozmaicona oryginalnemi ewolucjami układu E. Romańskiego. Dowcipny prolog wypowie p. Romankiewicz.

**CURIOSUM ORTOGRAFJI KOLEJOWEJ.** Piszą nam z kraju: Przejeżdżając przed kilku dniami przez Chyrów, zauważyłem na tamtejszym dworcu kolejowym stojący pociąg towarowy, złożony z długiego szeregu cystern naftowych. Na każdej z tych cystern, w dużej obwódce w kształcie elipsy widniał świeżo umieszczony napis z biało lakierowanych, dużych i z daleka czytelnych liter, następującej treści: „Nafta dla b. Kągresówki".

Czy nie należałoby przez publiczne ogłoszenie tego curiosum ortograficznego zwrócić uwagę Zarządu kolei państwowych, aby zapobiec obwożeniu takich kompromitujących błędów ortograficznych po całej Polsce a ewent. i za granicę.

**ARESZTOWANIE AJENTA BOLSZEWICKIEGO.** Wczoraj doprowadzono na inspekcję policji pod telegrafem w Krakowie ajenta bolszewickiego z czasów inwazji w okolicach Trembowli, który od dłuższego czasu ukrywał się w Krakowie pod fałszywem nazwiskiem Józefa Mahlera. Na aresztowanym ciąży zarzut, że zdenuncjował on wiele osób. Dalsze śledztwo w toku.

**PODEJRZANA PARA.** Wczoraj na Małym Rynku w Krakowie aresztowano Jana Malika lat 29, oraz Stanisławę Piotrowską lat 30, kobietę lekkich obyczajów. Para ta swojem zachowaniem wzbudziła podejrzenie funkcjonarjusza policji, który ją przytrzymał. Podczas rewizji znaleziono przy Maliku browning belgijski, drugi zaś browning podał on podczas aresztowania Piotrowskiej, która schowała go za bliżką.

**NAPAD RABUNKOWY.** Wczoraj aresztowano w Krakowie Bohdana Górnisiewicza lat 20, montera, zam. przy ul. Czarnowiejskiej, który wieczorem w parku Jordana napadł na p. Leonorę Weberową i zerwał jej z palca pierścień z brylantami wartości 150.000 mp.

**POŻAR W FABRYCE ZIELENIEWSKIEGO.** Wczoraj popołudniu zawezwano straż pożarną do fabryki Zieleniewskiego na Grzegórzkach, gdzie wybuchł pożar w warsztacie kowalskim. Straż szybko zlokalizowała ogień. Szkoda nieznaczna.

**KRADZIEŻ NA DWORCU KOLEJOWYM.** Wczoraj na dworcu kolejowym p. Kiss Ilona, przejeżdżając przez Kraków na Węgry, powierzyła swoje bagaże nieznanemu jej bliżej jeńcowi rosyjskiemu, a sama poszła do kasy kupić bilet. Gdy wróciła, nie zastała już ani rzeczy, ani ich opiekuna. Wartość skradzionych rzeczy dochodzi do 100.000 mp.

**ZA KRADZIEŻE,** popełnione na szkodę kilkunastu osób w Krakowie aresztowano Zygmunta Tomaszkiewicza lat 27, Józefa Dubiele lat 19, Jana Zborowskiego lat 29 i Natana Felda lat 47.

**KIESZONKOWCY.** Przytrzymano w Krakowie na kradzieży kieszonkowej na dworcu kolejowym Jana Nawrota lat 26, oraz Józefa Makka lat 21. Uwijali się oni koło kas i w poczekalniach.

# Z kraju i ze świata.

**WYJAZD KOMISJI POLSKIEJ DO MOSKWY.** Ze Lwowa donoszą 27 b. m.: Wczoraj bawił we Lwowie dyrektor dr Czołowski, należący do komisji, która już przed dwoma tygodniami miała wyjechać do Moskwy po zabrane przez Rosję skarby i polskie dzieła sztuki. Bolszewicy jednak, jak wiadomo, nie zgodzili się na przyjazd komisji, czyniąc to zawisłem od przyjazdu zastępców sowietów do Warszawy. Chociaż komisja ta miała w myśl traktatu ryskiego wyjechać w 6 tygodni po podpisaniu pokoju, bolszewicy z rozmysłu zwlekają, a tymczasem, jak dowiadują się w Warszawie, rozkradają skarby polskie. Komisja ta składa się z dwóch działów, specjalnej, do badania pamiątek polskich i reewakuacyjnej do zbierania przedmiotów, skonfiskowanych w czasie wojny bolszewickiej. Komisja składa się z 80 osób, a na jej czele stoi p. Antoni Olszewski z prawami pełnomocnego ministra. W Warszawie poczyniono takie przygotowania, jak gdyby komisja wyjeżdżała gdzieś do centralnej Afryki, lub do Tybetu. W specjalnym pociągu jadą kucharze z kuchniami, a środków żywności zabrano na kilka miesięcy. Komisja wyjedzie, zdaje się, jeszcze przed 1 sierpnia.

**UROCZYSTOŚĆ W WAWRZE.** Dnia 25 b. m. odbyło się w Warszawie poświęcenie krzyża poległym w bitwach pod Wawrem w r. 1831.

**NAPAD „KASIARZY".** Z Warszawy telefonują nam: Wczoraj w nocy banda kasiarzy dokonała zamachu na kasę ogniotrwałą Towarzystwa Żeglugi morskiej Europa-Ameryka przy ul. Marszałkowskiej i zrabowała znajdujące się tam pieniądze w różnej walucie wartości około 30 miljonów mkp.

**WYPADEK KOLEJOWY.** Z powodu wykolejenia się pociągu na linji Warszawa—Lublin, tor kolejowy pomiędzy Otwockiem i Celestynem został popsuty. Wykolejenie nie pociągnęło za sobą żadnych ofiar w ludziach.

**WYBUCH FABRYKI PROCHU.** Z Bytomia donoszą: Z powodu wybuchu w fabryce prochu w Frywaldzie zginęło 18 robotników. 20 zaś jest rannych. Przyczyny katastrofy dotychczas nie wyjaśniono. Zdaje się, że nie była natury politycznej.

**NIEMIECKI ORDER DLA DZIAŁACZY GÓRNOŚLĄSKICH.** Donoszą z Warszawy: Niemiecki rząd republikański, po zniesieniu wszystkich orderów i odznak honorowych, ustanowił na nowo pierwszy order mianowicie: order dla działaczy górnośląskich z okazji odbytego tam plebiscytu.

**NOWY DYREKTOR TEATRU W TORUNIU.** — Ministerstwo kultury i sztuki mianowało dyrektorem teatru Narodowego w Toruniu p. Mieczysława Szpakiewicza, artystę teatru Reduta w Warszawie. Ostatnie przedstawienie zespołu ustępującego dyrektora p. Frączkowskiego było wielką manifestacją dla dyrektora, którego publiczność i koledzy żegnali bardzo serdecznie.

**DRUGI ZJAZD ELEKTROTECHNIKÓW POLSKICH** odbędzie się w Toruniu 8, 9, 10 i 11 września 1921 r. Głównym przedmiotem obrad Zjazdu będzie znaczenie elektrotechniki w współczesnem gospodarstwie społecznem i sprawa elektryfikacji Polski z punktu widzenia technicznego i gospodarczego. Projektuje się jednocześnie urządzenie w czasie Zjazdu wystawy wyrobów elektrotechnicznych, wytwarzanych w całości lub w znacznej części w kraju. Referaty i wnioski na Zjazd należy nadsyłać pod adresem komitetu organizacyjnego Zjazdu elektrotechników polskich (Warszawa, ul. Czackiego 3). W sprawie wystawy należy porozumiewać się z komisją gospodarczą w Toruniu (Inż. A. Hoffmann, Toruń, Mostowa 13, III).

**ZGON DZIENNIKARZA.** W Łodzi zmarł jeden z najstarszych dziennikarzy łódzkich, Stanisław Janusz Łapiński, w wieku lat 73. Zmarły przez lat 18 pracował jako współredaktor pisma „Rozwój" od chwili jego założenia. Po zamknięciu „Rozwoju" przez okupantów śp. Łapiński przeniósł się do Warszawy, gdzie pracował przez parę lat w „Przeglądzie Porannym", a następnie powrócił do Łodzi, gdzie zmarł jako członek redakcji „Kurjera Łódzkiego".

**KONGRES SJONISTÓW.** Donoszą nam z Łodzi, że w nadchodzącą niedzielę dnia 31 bm. zostanie tam otwarty piąty sjonistyczny zjazd krajowy.

**POLITYKA PARTYJNA W INSERATACH.** W „Słowie Polskiem" znajdujemy następujący, dla partyjnej wyłączności endeków znamienny inserat: „Endekowi" wynajmę pokój z całem utrzymaniem; zgłoszenia pod: „Endekowi" Administracja „Słowa".

**KRADZIEŻ PÓŁPIĘTA MILJONA MAREK.** Ze Lwowa donoszą: We Lwowie zmarła przed kilku dniami Klara Schwarzwald. Mąż jej, Leon, współwłaściciel składu i fabryki win „Emanuel Pollak i Syn", wedle rytuału żydowskiego cały tydzień został w domu na pokucie. Pieniądze z kasy miała panna biurowa, Menschówna, codziennie odnosić. W ub. czwartek zabrała z kasy 4 i pół miljona i w walizce zaniosła do brata swego, współwłaściciela handlu obuwia „Mensch i Kerner", zamieszkałego przy ulicy Ruskiej. Do mieszkania tego dostali się włamywacze i po splądrowaniu pokoju zabrali walizkę.

**ZWŁOKI Z ODCIĘTĄ GŁOWĄ.** W sprawie tajemniczego morderstwa, dokonanego na torze kolejowym w Kleparowie donoszą ze Lwowa, że stwierdzono, iż zamordowanym był Feiwel Stengel.

**MIEJSCOWOŚĆ WYJĘTA Z POD OPIEKI PRAWA I WŁADZ.** Z Zakopanego piszą nam: Istnieje na obszarze ziem polskich jedna miejscowość, którą można nazwać zupełnie wyjętą z pod opieki prawa i władz państwowych. Jest nią w obecnej porze Zakopane. Pomięszanie kompetencji gminy i klimatyki ustaliło stan najzupełniejszego bezprawia, którego ofiarą padają liczni letnicy z całej Polski, unoszący stąd jak najgorsze wrażenie. Wystarczy nadmienić, że jedynie uznana władza tj. klimatyka, ogranicza swe czynności jedynie i wyłącznie do zbierania taksy zdrojowej i do najzupełniej bezprawnego karania grzywnami po 500 mk właścicieli will i gości za opóźnienie meldunku. Natomiast w żadnym kierunku nie daje klimatyka świadczeń, prócz znacznego powiększenia personalu panien „maszynistek". Dorożkarze wiecznie pijani uprawiają bezkarnie prawdziwe rozboje na publiczności, nieskrępowani taksą, której niema wcale. Byliśmy w dniu 25 bm. świadkami, jak podchmielony automedon zakopiański żądał od pewnej przyjezdnej za przywiezienie jej z dworca do pensjonatu 2.000 mk i tylko interwencja kilku oburzonych przechodniów-gości uratowała wystraszoną żonę urzędnika od bezczelnego rabunku.

Czas byłby najwyższy, aby władze przypomniały sobie o obowiązku opieki nad tutejszą publicznością. Wzywamy gen. delegata dra Gałeckiego do wglądnięcia w niekontrolowaną samowolną gospodarkę klimatyki, prosimy o ukrócenie swawoli w nakładaniu grzywien po 500 mk za meldunki i zaprowadzenie taryfy maksymalnej na produkty, celem położenia tamy szalonej i nigdzie niepraktykowanej w tym stopniu orgji wyzysku. Niechże się obudzi tam, gdzie należy poczucie obowiązku i głos sumienia!

**POŻARY LASÓW W CZECHACH.** Dzienniki czeskie donoszą z Preszburga, że od kilku dni płoną lasy na olbrzymiej przestrzeni. Koło miejscowości Alsoczekiess stoi w płomieniach 80 morgów lasu. Dzienniki donoszą, że również w północnych Czechach płoną lasy. Pożar koło miejscowości Hirschberg trwa już od kilku dni i niema nadziei prędkiego zlokalizowania go. Szkody sięgają dziesiątek miljonów. Wszędzie posucha sprzyja pożarom.

**PODWYŻKA CENY GAZET W BERLINIE.** Gazety berlińskie podniosły znacznie swoją cenę sprzedażną. Zmusiła ich do tego podwyżka cen papieru i wynagrodzenia zarówno personalu redakcyjnego jak i technicznego.

**NABOŻEŃSTWO ŻAŁOBNE ZA Ś. P. MONTALLEGRETA.** Z Paryża donoszą 26 bm.: Ks. Postawka celebrował w polskim kościele Wniebowzięcia nabożeństwo żałobne za duszę komendanta Montallegreta. Obecni byli reprezentanci: Milleranda, Brianda i Barthou, ministrowie Doumer i Berard, Deschanel, Autrand, Korfanty, Rakowski i kozakiewicz.

**WĘDRÓWKI GŁODNYCH.** Z Helsingforsu donoszą: Społeczeństwo i rząd fiński poważnie liczą się z możliwością przekroczenia granicy fińskiej przez wielotysięczne masy zgłodniałego chłopstwa rosyjskiego z gubernij północnych w celu poszukiwania chleba. Ażeby zapobiec temu, ministerjum spraw wojskowych w porozumieniu z ministerjum spraw zagranicznych wydało odpowiednie zarządzenia.

W Moskwie wychodząca „Prawda" donosi, iż w komisarjacie komunikacji otrzymano urzędowe zawiadomienia o przerwaniu przez wędrujące bandy głodnych włościan, normalnej komunikacji na linjach kolejowych: Rostów—Carycyn, Woroneż—Samara, i Samara—Ufa. Tłumy niszczą wagony i lokomotywy. Na stacji Krotowka w samarskiej gub. tłum spalił żywcem kilku krasnoarmiejców, którzy dali salwę do tłumu i zabili trzech ludzi.

**ZMARLI:**

— Feliks Cichocki, urodzony w r. 1861, zmarł w Warszawie i został pochowany tamże na cmentarzu Powązkowskim. Cichocki był znanym i cenionym artystą malarzem. Uczeń Gersona i Matejki przebywał dłuższy czas w Paryżu, skąd wrócił w r. 1891 do kraju i malował poszukiwane obrazy rodzajowe, religijne i portrety. Najbardziej popularny jego obraz „Zakonnice w celi" znajduje się w zbiorach warszawskiego Tw. zach. Sztuk Pięknych.

**REPERTUAR MIEJSKIEGO TEATRU POWSZECHNEGO:**

Piątek, 29 bm.: „Idealna żonka".
Sobota, 30 bm.: „Wesele Fonsia".
Niedziela, 31 bm. popołudniu: Boccacio".
Niedziela, 31 bm. wiecz.: „Nasi najserdeczniejsi".

**REPERTUAR TEATRU »BAGATELA«:**

Piątek, 29 bm.: Ostatnie występy artystów warszawskich.
Sobota wieczorem 30 bm.: Przedostatni występ Artystów warszawskich.
Niedziela wieczorem, 31 bm.: Ostatni występ artystów warszawskich.

**REPERTUAR TEATRU »NOWOŚCI«:**

Piątek, 29 bm. „Krysia leśniczanka".
Sobota 29 bm.: „Gejsza" premjera.
Niedziela popoł. „Krysia leśniczanka".
wieczorem „Gejsza".
Poniedziałek, 1 b. m.: „Gejsza".

## Wiadomości naukowe, literackie i artystyczne.

— **SUJKOWSKI A.:** »Geografja ziem dawnej Polski«. Z licznemi rycinami. Str. 420. Wydanie drugie. Warszawa. Nakładem M. Arcta.

Najobszerniejsza z dotychczasowych prac geograficznych o Polsce, ukazuje się obecnie w drugiem rozszerzonem i uzupełnionem wydaniu. Wychodząc z założenia, że nieustalone jeszcze granice państwa polskiego upoważniają go do objęcia całości ziem polskich w dawnych granicach historycznych, nie wprowadził zmian granicznych i dał w części szczegółowej podział ziem następujący: Śląsk, Pomorze, Gdańskie, Wielkopolska z Mazowszem. Pojezierze prusko-mazowieckie, Małopolska, Ruś, Litwa. Natomiast cały materjał statystyczny został zmieniony według najnowszych danych.

Jasny i przystępny wykład czyni dzieło to, mimo wysokiego poziomu naukowego, dostępnem dla wszystkich, a w dzisiejszej dobie gruntowania się państwowości polskiej, powinno obudzić zainteresowanie najszerszych kół miłośników ziemi ojczystej. Liczne pięknie odbite ilustracje utrwalają wartość i poczytność książki, której nie powinno zabraknąć w żadnym patrjotycznym domu polskim.

— **HOLEWIŃSKI I.:** »Budynek szkolny«. Z 51 rycinami. Warszawa. Nakładem M. Arcta.

Praca niniejsza ma za zadanie przedstawić i opisać budynek szkolny, wzorowy pod każdym względem. Na treść tej pracy, opatrzonej rysunkami i planami, składają się następujące rozdziały: Miejsce i plac pod budowę szkoły: Ogólne warunki budynków szkolnych; Izba szkolna; Ławki; Pomieszczenia komunikacyjne, rekreacyjne; Miejsca ustępowe, umywalnie, natryski; Ogrzewanie budynku szkolnego; Internat szkolny. Całość wielce zajmująca dla pedagogów i inżynierów, a przytem wysoce aktualna.

— **»SKAMANDER«.** Miesięcznik poetycki. Zeszyty. 7, 8 i 9. Kwiecień, maj i czerwiec, 1921. Tom 2. Rok II.

Treść zeszytu: W o l t e r: Darczanka. Przekład piątej części poematu przez A. Mickiewicza. Podał do druku St. Szpotański. St. Ż e r o m s k i. Fragment z »Rękawiczki«. Ant. S ł o n i m s k i: Odkrycia naukowe. Negatyw. Jarosław I w a s z k i e w i c z i J. M. Rytard Jack, Isy i Sasza. Powieść. St. B a l i ń s k i: Romans. Ballada o zgubionem lustrze. Zabawa w Don Kichota. S. I. W i t k i e w i c z: Bliższe wyjaśnienia w kwestji czystej formy na scenie. Jan L e c h o ń: Pani Słowacka. — Amor Feliks (Urywek dramatu). Juljan T u w i m: Mąż i ja. Drzewo. Klabund Moreau. Dzieje żołnierza. Przełożył Stefan Napierski. Leonard Podhorski Ockłow: Przeczucie. Owidjusz. Narcyz. Przełożył Jul. Ejsmond. Ad. Nowaczyński: »Skamander płynie wiślaną świetlącą się falą«. Varia. — Redaktor i wydawca Władysław Zawistowski.

— **»TYDZIEŃ POLSKI«.** Numer 29-ty wyszedł z druku i zawiera następującą treść. O »realną politykę« na Wschodzie. Atillo Begey: Na odjezdnem. Dr J. E. Chmielewski: Socjalizm, jako religja. A. Lange: Prolegomena. (Z rozważań o ostatniej wojnie). El: Uwagi. Z całej Polski. J. Papini: Jest we mnie śpiew. Przekład W. Rzymowskiego. S. Kołaczkowski: »Krokwie«. Piśmiennictwo polskie. Książki nadesłane do redakcji. M. Zdziechowski: Admirał Tirpitz a wojna (odcinek).

— **NOWE KSIĄŻKI:**

Prof. St. G r a b s k i: »Rewolucja«. Studjum społeczno-psychologiczne. Warszawa. Nakładem księgarni Perzyński, Niklewicz i Spółka.

Eug. R y c h t e r: »Obrazki socjalistycznej przyszłości«. Według Bebla. Warszawa. Nakładem księgarni Perzyński, Niklewicz i Spółka.

Dr Aleksander M o g i l n i c k i: »Ogólne zasady prawa«. Podręcznik dla wyższych klas szkół średnich. Wydanie trzecie. Warszawa. Wydawnictwo M. Arcta.

Stanisław S z o b e r: »Gramatyka polska w ćwiczeniach«. Podręcznik dla szkół średnich. Zeszyt czwarty. Wydanie trzecie. Warszawa. Wydawnictwo M. Arcta. Mkp. 60.

Jan N. M i l l e r: »Lacrimae rerum«. Poezje. — Warszawa. F. Wende i Spółka.

Halina Z a w a d z k a: »Śniegi wiosenne«. Poezje. Wilno. Nakład księgarni J. Zawadzkiego. — Z okładką rys. F. Ruszczyca. Str. 120.

Wacław G r u b i ń s k i: »Zabawa«. Nowele. — Warszawa. Tow. wydawnicze »Ignis«.

Juljan M. N o w o m i e j s k i: »Piękna pani«. Smutna opowieść. Ostatni wieczór. Nowela. Kraków. Nakładem M. Skalskiej.

Dr Boh. V y d r a: »Polska literatura w pohledu«. Nakładem Jos. R. Vilima w Pradze. Str. 106 Koron 9.

# Z Sejmu.

**Warszawa,** 29 lipca (Tel. wł.) Jak już donosiliśmy, w kuluarach sejmowych mówiono, że opozycja prawicowa zamierza zażądać od konwentu senjorów przyznania każdemu klubowi prawa do **dwukrotnego zabierania głosu** w dyskusji budżetowej. Wiadomość ta wywołała nastrój wprost **paniczny**. Gdyby bowiem projekt ten odszedł do skutku, to obecne przesilenie Sejmu trwać by musiało kilka tygodni. Na szczęście wniosek ten spotkał się **z oporem innych klubów**, wobec czego niebezpieczeństwo przedłużenia sesji sejmowej minęło.

Jak sądzić można z nastrojów wśród posłów, nie należy się spodziewać wielkich szturmów ze strony opozycji przeciw gabinetowi. — Prawdopodobnie **szturm jeneralny** przypuszczony będzie podczas dyskusji **szczegółowej, a więc po ferjach sejmowych.**

Dyskusja na wczorajszem posiedzeniu Sejmu ograniczyła się do ekspose ministra Steczkowskiego. Rozprawy nad tem exposé rozpoczną się prawdopodobnie na dzisiejszem posiedzeniu.

Resztę posiedzenia wczorajszego wypełniła dyskusja nad projektem rządowym o **emeryturach dla urzędników.** W czasie dyskusji w tej sprawie zabrał głos poseł Piechota, który oświadczył, że chłopi **nie będą płacić podatków** na emerytury dla urzędników, którzy jeżeli chcą mieć zabezpieczoną przyszłość, niech robią oszczędności. Inteligentny ten pogląd spotkał się naturalnie z kpinami całego Sejmu.

**KWESTJA UMOWY POLSKO-CZESKIEJ.**

Warszawa, 29 lipca (PAT). Wczoraj na posiedzeniu Sejmu przed porządkiem dziennym zabrał głos poseł R e g e r w kwestji umowy między Polską a Czechami, w sprawie obywa-

telstwa i w sprawach z niem związanych. Ponieważ ludność polska na Śląsku Cieszyńskim po obu stronach kordonu jest przeciwna tej umowie, ponieważ opracował ją prof. Kędrzyński wbrew woli Sejmu, sprzeciwiłem się temu, aby ją odesłać do komisji spraw zagranicznych bez pierwszego czytania. Wniosłem nagły wniosek o wybranie osobnej komisji dla zbadania działalności międzynarodowej komisji delimitacyjnej dla Śląska Cieszyńskiego, oraz **rozpatrzenia umowy polsko-czeskiej w sprawie obywatelstwa,** zawartej w Pradze 29 listopada 1920 r. Domagałem się osobnej komisji, bo w sprawie Śląska Cieszyńskiego komisja spraw zagranicznych nie zasługuje na zaufanie. Tymczasem dowiedziałem się, że 1 lipca br. nietylko mój nagły wniosek **odesłano do komisji spraw zagranicznych, lecz zarazem omówiono umowę, przeciwko której protestowałem,** choć druki doręczono Sejmowi w 5 dniu później. Jeżeli umowa ta jest tak pilna, iż trzeba ją było **po cichu przemycać od komisji spraw zagranicznych,** to chyba od grudnia do lipca panowie z ulicy Miodowej **mieli dość czasu na prawidłowe załatwienie. Umowa ta jest zupełnie zbyteczna.** Jednostronna decyzja Rady ambasadorów nas obowiązuje. Traktat wersalski i inne traktaty dostatecznie **chronią naszą ludność na Śląsku Cieszyńskim.** Międzynarodowe ustawodawstwo i konstytucja czeska takżeby **wystarczyły.**

Marszałek dał **wyjaśnienie w tej sprawie,** przyczem zaznaczył, że materjalnej szkody **nikt nie poniósł,** bo jeżeli Sejm w większości będzie tego samego zdania, co poseł Reger, to może w drugiem i trzeciem czytaniu ustawę odrzucić.

## PIERWSZE CZYTANIE PRELIMINARZA BUDŻETOWEGO.

Po odesłaniu do komisji w pierwszem czytaniu ustawy o upoważnieniu rady ministrów do zmiany statutu instytucji kredytowych oraz ustawy o zmianie artykułu 1178 ustawy lekarskiej przystąpiono do pierwszego **czytania preliminarza budżetowego** Rzeczypospolitej Polskiej na rok 1921.

## EXPOSE MIN. STECZKOWSKIEGO.

Minister skarbu, Steczkowski, wyraziwszy na wstępie przekonanie, że mimo znacznie spóźnionego terminu wniesienia preliminarza budżetowego na rok 1921, gospodarka finansowa państwa od tej chwili jednakże wejdzie **na normalne tory gospodarki budżetowej,** mówił mniej więcej dalej, jak następuje:

Jedynym niezawodnym punktem wyjścia z krytycznej obecnej naszej sytuacji finansowej, jedną podstawą do programu poprawy na przyszłość, jest **budżet realny, do prawdy jak najbardziej zbliżony** i tylko gospodarka na takim budżecie oparta, przywrócić zdolna jest zachwiane może zaufanie do państwa zarówno w kraju, jak i za granicą. Cyfry budżetowe usuną wszelkie fałszywe pogłoski i natchną wiarą, gdyż i sam fakt przedstawienia rzetelnej prawdy jest najlepszym dowodem, iż kroczymy ku poprawie. Własne zaś społeczeństwo zorjentuje się na podstawie tych cyfr tak co do sposobu użycia składanych na rzecz państwa danin, jak i co do konieczności dalej idących świadczeń. Preliminarz wykazuje wydatki **209.612 miljonów marek, dochody 135.174 miljonów** marek, niedobór ogółem wynosi zatem **73 tysiące 796 miljonów marek.** W podanem zestawieniu uderza przedewszystkiem fakt, że **koleje żelazne i wojsko pochłaniają nieco więcej, aniżeli połowę wydatków** i że z drugiej strony bardzo niedostatecznie notowane są działy administracji państwowej, których zadaniem jest podniesienie twórczości i szerzenie oświaty. Chcąc poznać użyteczność i celowość wydatków tak poważnie się przedstawiających, należy przedewszystkiem podzielić je **na zwyczajne i nadzwyczajne,** zaś to ostatnie na inwestycyjne i nieinwestycyjne w gospodarczem znaczeniu. Z wydatków inwestycyjnych, wynoszących **22.937 miljonów,** lwia część, bo 11 i pół miljarda przypada na koleje żelazne, a około **9 miljardów** na roboty publiczne. Co do wydatków nadzwyczajnych, ale nie inwestycyjnych, zaznaczyć należy, że obciążają one przedewszystkiem budżet wojskowy sumą około **20 miljardów** i dalej budżet aprowizacji sumą **19 tysięcy 679 miljonów** i budżet handlu i przemysłu. Wobec zaprowadzenia wolnego handlu zarówno zbożem, jak i węglem, że wydatki aprowizacyjne **nie powtórzą się w roku 1922.** Z faktu zaś, że suma wydatków inwestycyjnych nadzwyczajnych, a zarazem jednorazowych i zwrotnych, wynosząca 85 miljonów, zaliczona powinna być do kategorji przejściowej, wynika, że na wydatki zwyczajne przypada tylko kwota **operacyj kredytowych,** z których w bieżącem półroczu wpłynąć powinno około **25 tysięcy miljonów marek.** Do tych operacyj należy przedewszystkiem **awans na eksploatację puszczy białowieskiej,** co do której toczą się rokowania z pewnem konsorcjum zagranicznem, dalej **kredyt zaliczkowy, na przekazy amerykańskie, dalej kredyt w bankach neutralnych,** nadto ministerstwo skarbu wypuściło drugą **serję biletów skarbowych na 6 miljardów marek,** która została **całkowicie rozebrana, a w razie** upoważnienia przez Sejm do wypuszczenia **trzeciej serji,** będzie jeszcze można umieścić **trzy miljardy marek.**

Minister dodaje, iż kredyt ten jest stokroć **odpowiedniejszy od kredytu w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej,** pociągającego za sobą konieczność dalszej emisji banknotów. — Z tego źródła wpłynie co najmniej **8 miljardów marek.** Z chwilą zaś, gdy zostaną załatwione niektóre aktualne zagadnienia polityczne, przystąpimy do emisji pożyczki wewnętrznej, która będzie oprocentowana według stopy, odpowiadającej dzisiejszemu położeniu targu pieniężnego wewnętrznego, jak i targu zagranicznego, a nadto wyposażoną w duże przywileje natury podatkowej, co najważniejsza zaś, w gwarancje co do spłaty kapitału w pewnej relacji do waluty dolarowej. Posiadaczom gotówki, z obawy przed spadkiem wartości własnej waluty, lokującej ją w walutach obcych, dana jest możność zatem zapewnić pożyczce tej powodzenie. Wpływ z tej pozycji ocenić można na **pięć miljardów marek,** co razem z wpływami z biletów skarbowych i z wymienionych przedtem transkacyj kredytowych da łącznie **38 miljardów marek.** Należy sobie jednakże zdać dokładnie sprawę z tego, że spodziewane sperandy są tylko chwilowem wyjściem z trudnego położenia. **Uzdrowienie naszego położenia finansowego nastąpi dopiero wówczas, jeżeli z żelazną konsekwencją wprowadzimy w czyn program, oparty na redukcji wydatków i podniesieniu dochodów, tak, aby budżet zwyczajny** był zrównoważony, oraz ograniczone wydatki nadzwyczajne, a więc i inwestycje.

Dla wykonania tego programu istnieją warunki rzeczowe i możliwości realne, a nawet uczyniliśmy w tym kierunku już duży krok naprzód. I tak rozpoczęliśmy przedewszystkiem redukcję wydatków zwyczajnych niemal we wszystkich naczelnych władzach i podległych im urzędach, w etatach osobowych. W szczególności **zmniejszono policję państwową o 15 procent we władzach i o 30 procent w komendach lokalnych.** W ministerstwie skarbu zniesiono urzędy eksportu drzewa i propagandy pożyczek, oraz dyrekcję **monopolu** spirytusowego. W innych ministerstwach zredukowano w większym albo mniejszym zakresie etat, a główny Urząd likwidacyjny przygotowuje zwinięcie **całego szeregu podległych mu lokalnych organów,** zwłaszcza w Małopolsce. Wojsko znajdujące się w stadjum **demobilizacji, a równocześnie reorganizacji, zerwie** niezawodnie ze zgubnym dla skarbu państwa **systemem gospodarki wojennej.** Poczta i telegraf wykazują około **500 miljonów nadwyżki budżetowej,** mimo, że podwyżka opłat nastąpiła dopiero w połowie roku.

Dążąc usilnie do zwolnienia skarbu państwa z wydatków do niego nienależących, ministerstwo skarbu przedłożyło Sejmowi **projekt ustawy o finansach samorządowych,** mający na celu przekazanie samorządom pewnych danin publicznych, które ułatwią miastom konsolidację długów wiszących. Umożliwi im to **samowystarczalność finansową** a tem samem zerwanie z systemem pożyczek względnie subwencyj państwowych, obciążających skarb państwa.

Wolny handel ziemiopłodami i węglem **uwolni skarb państwa od ponoszonych dotąd przy zakupach zagranicznych strat kursowych, oraz dopłat aprowizacyjnych i węglowych,** które wynosiły około **20 miljonów marek.** — Fakt, że na rok 1921 wszystkie dochody preliminowane są w wysokości 64 proc. ogólnych wydatków, a czysty dochód skarbowy bez pożyczki przymusowej na 20 proc. wszystkich wydatków, przedstawią niewątpliwie postęp. Dotychczasowe ostateczne zamknięcia wpływów podatkowych i innych skarbowych za pierwsze trzy miesiące uprawniają do żywienia nadziei, że wpływy skarbowe **dotrzymają preliminarzowi. Ze zamknięć tych wynika bowiem,** że z podatków bezpośrednich, pośrednich, ceł, monopoli i opłat stemplowych wpłynęło w byłym zaborze rosyjskim i w Małopolsce w styczniu, w lutym i marcu 4.101 miljonów marek, zaś w styczniu samym 2478 miljonów, co jest dużym postępem, jeżeli się zważy, że wpływy analogiczne w całym roku 1920 wynosiły zaledwie **4722 miljonów marek.**

W kierunku podniesienia dochodów skarbowych poczyniono **w roku bieżącym znaczne postępy i tak rozpoczął się pobór podatku od kapitałów i rent** i podwyższone zostały podatki **gruntowe, podymne i podatek domowo-klasowy** w byłym zaborze austrjackim, również podniesiono w tym roku **opłaty akcyzowe od piwa, drożdży i zapałek.** Opłaty patentowe na wyrób trunków i drożdży, oraz na sprzedaż trunków byłego zaboru rosyjskiego. Wysokie cyfry preliminowanego dochodu z monopoli usprawiedliwia dość znaczne podrożenie **fabrykatów tytoniowych, spirytusu, cukru i soli.** Znaczniejszą zwyżkę dochodów otrzymamy w tym roku z **podwyższenia opłat stemplowych** w ogólności, a od weksli i ubezpieczeń w szczególności. Z opłat od rachunków i potwierdzeń odbioru pieniędzy oraz przedmiotów majątkowych, a niemniej z podwyższonych opłat stemplowych od umów. Od zakładania spółek akcyjnych, co do których wniesione są już odnośne projekty ustaw, spodziewać się należy również **powiększenia dochodów.** Wzmocnienie w odpowiednim stopniu dochodów państwowych wymaga **dużej ostrożności** i dlatego tym wszystkim, którzy radziby uciekać się do radykalnej polityki fiskalnej, należy przypomnieć, że kwestja ta bynajmniej **nie jest kwestją energji i umiejętności aparatu skarbowego,** lecz przedewszystkiem **kwestją możności uzyskania maximum dochodów skarbowych** bez straty dla narodowego gospodarstwa.

Tutaj zachodzi pytanie, jakie w tym względzie istnieją możliwości. Otóż liczyć się potrzeba przedewszystkiem z wywołanym przez wojnę przesunięciem stosunków gospodarczo-społecznych w kierunku mas trudniejszych do opodatkowania. Pewne podmioty podatkowe przestały dzisiej istnieć, są w toku powstania nowe, z któremi aparat skarbowy musi się dopiero zaznajomić. Z podatków bezpośrednich nadawałyby się jedynie do podwyżki podatki o stałych stawkach, gdyż podatki w skali procentowej zależne od wysokości dochodów, są wysokie i tak podatek dochodowy dochodzi 33 proc. przy osobach fizycznych, a 25 proc. przy osobach prawnych.

Podatek majątkowy osiąga pół procent wartości, podatek przemysłowy przy stosunkowo małym zysku 10 proc. Mimo to w dziale podatków bezpośrednich istnieją możliwości **dalszego podniesienia podatku przemysłowego, zasadniczego oraz gruntowego podymnego i domowoklasowego.**

Ale poprawa finansów nie zależy tylko od czysto fiskalnych zarządzeń, realne podstawy zyskuje ona dopiero w uruchomieniu i podniesieniu wytwórczości rodzinnej **w ramach rozsądnej i świadomej celu polityki ekonomicznej państwa.** I tutaj stwierdzić należy z radością, że energja samego społeczeństwa **dokonała już w kierunku podniesienia produkcji bardzo wiele.**

Rozpatrując długi nasze, nie można pominąć milczeniem **zobowiązań, które nakładają na nas traktaty pokojowe wersalski i z St. Germain. Traktat ryski natomiast nie nakłada na nas żadnych ciężarów,** lecz przeciwnie daje nam **korzyści majątkowe.** Biorąc jednakże pod uwagę relację kursową naszej waluty, stwierdzić można, że w porównaniu z państwami innemi obciążenie długów na głowę jest w Polsce **bardzo nieznaczne.**

Zważywszy przytoczone tu momenty, zapytać musimy, jakim sposobem stało się możliwe, że waluta państwa z takiem bogactwem narodowem i państwowem jest najgorsza. Fakt, że jesteśmy jedynem w Europie państwem, stojącem wobec **nie rozwiązanej kwestji granic** i całego szeregu zagadnień społecznych sprawia, że mimo składanych przez nas dowodów niezbitych szczerej chęci **zaprowadzenia rozsądnej gospodarki budżetowej,** nawet najbardziej zaprzyjaźnione z nami państwa **wahają się wejść z nami w stosunki handlowe i finansowe.** Dlatego właśnie wszelkie koncepcje jak deflacja w drodze ściągnięcia części znaków obiegowych albo redukcji ich ilości byłyby przedsięwzięciem **bardzo ryzykownem.** Wprowadzenie nowej waluty i powołanie nowego banku biletowego może dopiero wówczas nastąpić, gdy po zrównoważeniu budżetu i po załatwieniu wspomnianych kwestyj politycznych marka polska **ustali się na stałym poziomie.** Temu ostatniemu aktowi sanacji będą musiały towarzyszyć także duże ofiary ze strony społeczeństwa w formie **jednorazowej daniny majątkowej.** Równocześnie prowadzona być musi w dalszym ciągu podjęta już dawno walka **z nielegalnym przywozem towarów zbytkowych i ze spekulacją walutową.**

Pos. Koliszer: Walki ze spekulacją **nie prowadzi się porządnie.**

Minister: Owszem, prowadzi się ją ustawicznie i aresztowania są na porządku dziennym. Odbyły się one przedwczoraj w Warszawie, we Lwowie i w Krakowie.

Głos: O spekulację w dolarach czy rublach?

Pos. Koliszer: Od ośmiu dni skupuje się we Lwowie dolary bez zarejestrowania przeważnie **dla Wiednia.**

Min. Steczkowski: **Tak jest niestety.** Chociaż ta spekulacja jest objawem choroby walutowej, a nie jej źródłem, jednakże przynosi wielkie szkody.

**Proszę o odesłanie preliminarza do komisji budżetowej** (oklaski).

Rozprawę nad expose ministra odroczono.

## USTAWA EMERYTALNA.

Poseł Moraczewski przedstawił sprawozdanie komisji administracyjnej i skarbowo-budżetowej **o ustawie emerytalnej dla funkcjonarjuszy państwowych.** Ustawa ta jest koniecznością państwową, zwłaszcza wobec skutków wprowadzenia wolnego handlu. Koniecznem jest też **naprawienie szkód,** które przez siedm lat wyrządziła wojna wśród tych rzesz najbiedniejszych. Dlatego ustawa **uwzględnia również emerytów, którzy służyli w byłych państwach zaborczych. Ustawa nie uwzględnia robotników w przedsiębiorstwach państwowych, kopalniach itd.** Jednakże wstawiono rezolucję, która wzywa rząd do przedłożenia ustawy emerytalnej dla tej kategorji pracowników. Projekt rządowy proponował dwie kategorje emerytów, jedną, której czas służby kończy się po 35 latach, drugą po 40 latach. Komisja zmieniła to i jednolicie ustanowiła na lat 30. Skutkiem tego wydatek ogólny na ten cel podniósł się z jednego miljarda na trzy miljardy. Sprawa pokrycia tego podwyższenia przedstawia się bardzo trudno, bo budżet zawiera te pozycje według projektu rządowego. Mimo to komisja **nie może odstąpić od swego postanowienia.**

Ustawę przyjęto w drugiem, a następnie w trzeciem czytaniu.

Pos. Opala uzasadnia nagłość wniosku w sprawie zapobiegania przemytnictwa. Drugi wniosek w tej sprawie przedkłada ks. Lutosławski. Wniosek ten wzywa rząd, aby korzystał z ustawy **o nagrodach za wykrycie przemytnictwa.**

Nagłość obu wniosków przyjęto.

Komisja sprawnicza zajmie się dzisiaj oboma tymi wnioskami.

Oprócz tego odesłano do komisji spraw zagranicznych **wniosek nagły** związku ludowo-narodowego w sprawie **ochrony Polski przed nadmiernym napływem obcych obywateli wrogich państwu polskiemu.**

Następne posiedzenie odbędzie się dzisiaj o godz. 11.30 przed południem.

## W SPRAWIE SAMOBÓJSTWA MAJORA TRZEŚNIOWSKIEGO.

Wydział prasowy min. spraw wojsk. ogłasza dłuższy komunikat, zawierający odpowiedź ministra Sosnkowskiego na interpelację posła Daszyńskiego i tow.:

Minister zbija w tej odpowiedzi wywody interpelantów. Każdy oficer ma prawo odwołania się od kwalifikacyj, wyrażonych o nim przez pułkownika, do władz wyższych, aż do ministra wojny. Kwalifikacja, wydana przez podpułk. Madurowicza o maj. Trześniowskim nie zdecydowała jego przeniesienie do rezerwy. Nie wchodziły tu w grę żadne intrygi. Decydującą o przeniesieniu śp. maj. Trześniowskiego w stan rezerwy była służbowa opinja dowódcy pułkownika, który był kolegą legjonowym majora Trześniowskiego. Wreszcie ze względu na wiek musiał on porzucić służbę czynną. Podpułkownik Madurowicz w opinji swojej oddał pełną sprawiedliwość zaletom oficerskim majora Trześniowskiego, kwalifikując jedynie jego miarne uzdolnienie, jako oficera sztabowego, i nie stawiał wniosku o przeniesienie go w stan rezerwy.

Minister podnosi, że od sztabowego oficera w czasie pokoju żądać się musi kwalifikacyj wychowawczych, które nie zawsze łączą się z zaletami wojennemi. Z przejściem armii w stan pokoju, wraz z majorem Trześniowskim przeniesiono w stan rezerwy 814 oficerów i 56 urzędników wojskowych. Przyczyn tragicznego zgonu majora Trześniowskiego szukać należy w jego psychicznym i patologicznym stanie.

## Między Francją i Anglją dojdzie do porozumienia.

**Paryż,** 29 lipca. (PAT). Rokowania angielsko-francuskie w sprawie Górnego Śląska doprowadziły dotychczas **do ustalenia następujących dwóch punktów:**

**Określono datę posiedzenia Rady najwyższej,** co pozwala przewidywać **szybkie rozwiązanie sprawy,** oraz zgodzono się na **zwołanie komisji rzeczoznawców** francusko-angielskich i włoskich dla rozpatrzenia i uregulowania **sprawy granicy polsko-niemieckiej,** celem przygotowania podstawy dla obrad Rady najwyższej, która **poweźmie decyzję ostateczną** co do podziału.

Pozostała do uregulowania tylko **kwestja posiłków,** którą Francja **uważa za niezbędną,** mająca wpływ na bezpieczeństwo swoich wojsk oraz dla **zabezpieczenia spokoju na Górnym Śląsku.** Nota trzech komisarzy międzysojuszniczych **w Opolu,** która będzie dzisiaj omawiana na konferencji ambasadorów, zaznacza, iż sytuacja na Górnym Śląsku **jest nadal nader poważna,** oraz, że wojska, jakiemi komisja ta rozporządza, są **niewystarczające.** Francja pragnie rozwiązania kwestji górnośląskiej w sposób **definitywny,** uważa jednak, że celu tego nie da się osiągnąć **bez wzmocnienia wojsk na Górnym Śląsku.** Do sposobów, jakiemi wzmocnienia tego można będzie dokonać, nie przywiązuje Francja zbytniej wagi. Zdaje się teraz, że porozumienie **musi nastąpić. Rząd francuski poczyni wszelkie wysiłki, jakie będą w jego mocy, aby porozumienie nastąpiło.**

Pewna wysoka osobistość oświadczyła wobec redaktora »Echo de Paris«:

Liczne trudności będą niewątpliwie **usunięte przed zebraniem się konferencji.** Niemcy jeszcze raz **łudzą się poważnie,** licząc na to, iż dopną swojego celu, opierając się **na rozdźwięku między Francją a Anglją.** Dzienniki francuskie wyrażają jednomyślnie żal, że Anglja **przedłużyła dyskusję** w sprawie posiłków i kwestjonuje prawo Francji do przedsiębrania niezbędnych środków bezpieczeństwa dla swoich wojsk na Górnym Śląsku. Dzienniki wyrażają nadzieję, że sprzymierzeni przy zaufaniu i bezstronności **dojdą do porozumienia.** — Pisma stwierdzają dalej, iż pomimo olbrzymiej propagandy, oraz kwestowania na rzecz Górnego Śląska w Berlinie, Niemcy zebrali **zaledwie sumę 166.144 marek,** podczas gdy inne składki zazwyczaj sięgały **miljonów.** Prasa francuska i nareszcie szereg pism niemieckich wyprowadza z faktu tego wniosek, że **sprawa górnośląska interesuje w Niemczech jedynie junkrów i wielkich przemysłowców.**

## RADA NAJWYŻSZA.

**Bytom,** 29 lipca. (PAT). Pisma niemieckie na podstawie depeszy z Londynu donoszą, że na posiedzeniu Rady najwyższej w dniu 4 sierpnia weźmie udział z głosem doradczym komisarz angielski na Górnym Śląsku. **Sir Stuart.** Tutejsze koła koalicyjne oświadczają, że wiadomość ta jest **nieprawdziwą,** gdyż w takim razie Rada najwyższa musiałaby wysłuchać **także innych komisarzy,** a przedewszystkiem jenerała **Leronda,** jako przewodniczącego komisji międzysojuszniczej.

# Kursa przeciętne

dla użytku przy sporządzaniu fasyj podatkowych, zestawione na podstawie notowań Giełdy krakowskiej w ciągu roku 1920.

### I. Papiery lokacyjne:

| | | | |
|---|---|---|---|
| 4% | pożyczka kraj. 1893 | Mkp. | 61·60 |
| 4% | " szkol. 1908 | " | 61·60 |
| 4½% | " kraj. 1913 | " | 63·— |
| 4½% | " " 1914 | " | 63·— |
| 4% | " Krakowa | " | 56·— |
| 4% | " Lwowa | " | 56·70 |
| 4½% | oblig. Banku Kraj. | " | 64·70 |
| 4% | " " " | " | 61·— |
| 4% | " kolej. Banku Kraj. | " | 60·— |
| 4½% | Listy zast. " " | " | 69·— |
| 4% | " " " " | " | 64·40 |
| 4½% | " " " Hipot. | " | 67·50 |
| 4% | " " " " | " | 66·50 |
| 4½% | " " " Małop. | " | 66·50 |
| 4½% | " " " Ziem. Kred. | " | 66·50 |
| 4½% | " " Tow. Kred. Ziem. | " | 70·— |
| 4% | " " " " " | " | 65·10 |

### II. Akcje bankowe:

| | | |
|---|---|---|
| Polski Bank Przemysłowy | Mkp. | 465 |
| Bank Hipoteczny | " | 560 |
| Bank Małopolski | " | 515 |
| Ziemski Bank Kredytowy | " | 380 |
| Powszechny Bank Kredytowy | " | 200 |

### III. Akcje przemysłowe:

| | | |
|---|---|---|
| Polskie Towarzystwo Handlowe | Mkp. | 420 |
| Handlowa Spółka akc. „Impex" | " | 270 |
| Polski Glob Spółka akc. | " | 1980 |
| Zieleniewski | " | 1950 |
| Parowozy | " | 6920 |
| Lemiesz | " | 2470 |
| Trzebinia żelazo | " | 3270 |
| Huta żelazna | " | 300 |
| Automotor | " | 2060 |
| Fabr. Portland-Cementu Szczakowa | " | 420 |
| Górka fabryka cementu | " | 1690 |
| Siersza zakłady górnicze | " | 1760 |
| Tepege | " | 4090 |
| Polska Nafta | " | 1590 |
| Elektrownia w Sierszy | " | 2910 |
| Olkos | " | 3260 |
| Pezet | " | 1270 |
| Trzebinia mydło | " | 2220 |
| Krakus Zjednoczone fabryki | " | 2640 |

# Wiadomości giełdowe.

**Z GIEŁDY KRAKOWSKIEJ.** Tendencja na giełdzie wczorajszej panowała zniżkowa. „Impex" słabsze o 25 punktów, Zieleniewski o 200, Trzebinia maszyny o 100 Siersza gorn. o 100, Trzebinia tłuszcze słabsze o 100 punktów. W obrotach wstrzemięźliwość.

Papiery lokacyjne i akcje bankowe bez ruchu. Waluty i dewizy bez zmiany.

**CEDUŁA KURSOWA GIEŁDY KRAKOWSKIEJ**
z dnia 28 lipca 1921 r.

| | ofiar. | żąd. |
|---|---|---|
| Polski bank przemysłowy | 500.— | 560.— |
| Transakcje 515—540 | | |
| Bank Hipoteczny | 675·— | 725·— |
| Bank Małopolski | 625·— | 675·— |
| Ziemski Bank kredyt. | 700.— | 750.— |
| Polskie Tow. handlowe (PTH) | 975.— | 1075.— |
| Transakcje 1000—1060 | | |
| Handl. Spółka akc. „Impex" | 375.— | 425.— |
| »Polski Glob« | 1100·— | 1300·— |
| Żegluga Polska | 550.— | 600.— |
| Zieleniewski | 8300.— | 8600.— |
| Transakcje 8500.— | | |
| Warsz Ska akc. bud. Samoch. | 1400.— | 1500.— |
| Transakcje 1450—1425 | | |
| »Lemiesz« fabryki maszyn roln. | 6200·— | 6400·— |
| „Trzebinia" fabr. masz i narz. roln. | 2890.— | 3000.— |
| Transakcje 2900.— | | |
| Zakłady amunic. „Pocisk" | 1000.— | 1200.— |
| »Automotor« fabryka samochodów | 2300·— | 2500·— |
| »Górka« fabryka cementu | 7900·— | 8200·— |
| Gal. akc. Zakłady Górn. Siersza | 6100.— | 6300.— |
| Transakcje 6150.— | | |
| „Tepege" Tow. dla przeds. górniczych | 8000.— | 8400.— |
| Polska Nafta | 2000.— | 2200.— |
| Elektrownia w Sierszy | 1900.— | 2100.— |
| „Oikos" T. A. | 3800.— | 3900.— |
| „Pezet" Powszechne zakłady budowl. | 950.— | 1000.— |
| Fabr. przetw. tłuszcz. w Trzebini | 2700.— | 2900.— |
| Transakcje 2800.— | | |
| „Krakus" Zjedn. fabr. prz. wysk | 3250.— | 3450.— |
| Fabryka porcelany w Ćmielowie | 5500.— | 2700.— |
| Fabr. i rafin. cukru w Chodorowie | 2200.— | 2400.— |

**Waluty i dewizy:**

| | Kup. | sprz. | czeki | |
|---|---|---|---|---|
| Dolary St. Zjedn. | 1900.— | 2000.— | 1900.— | 2000.— |
| Marki niemieckie | 24.50 | 26.50 | 25.— | 27.— |
| Korony austr. | 2.— | 2.20 | 2.15 | 2.30 |
| Korony czeskie | 24.50 | 26.50 | 25.— | 27.— |

**GIEŁDA WARSZAWSKA** z 28 bm.: Listy zast. 4½ procentowe ziemskie za 100 rubli tranz. 275—280, żąd. 282, posz. 273, za marek 100 tranz. 85, 5% m. Warszawy tranz. 465—450, 5% m. Lublina tranz. 92.

Waluty: Dolary Stanów Zjednocz. gotówka: tranz. 2040—2057.50—2055. sprzedaż 2055, kupno 1990, kanadyjskie gotówka: tranz. 1770. franki franc. gotówka tranz. 163—162, sprzedaż 162, kupno 158, czeki: tranz. 164—163.75, franki szwajc. czeki: tranz. 348—346, funty szterlingi tranz. 7475, marki niemieckie gotówka: tranz. 26.75—26, czeki: tranz. 26.50—26.35, korony austr. czeki. tranz. 26.75—26.60, ruble carskie 500-tki tranz. 170—166, dumskie po 1000 — 51.

Akcje warszawskie: Bank dyskontowy w Warszawie 1—6 emisja 2425, Bank handlowy 1—8 em. 2100—2125, 9 em. 1975. 1950. Kredytowy warszawski 1—5 emisja 2800—2900, Bank zachodni 1—5 em. 1725, 16275. 16150, Lilpop Rau Loewenstein 1—2 emisja 3560—3600—3550. Rudzki 1 emisja 2625. 2675. 2650, 2 em. 2600—2675—2625, Starachowice 1—2 em. 7200—7325. Tow. zakł. żyrard. 15000, Handel i żegluga 1—emisja 2000—2125—2100. Borkowski 1—3 emisja 1520, 1550, bracia Jabłkowscy 1—5 emisja 1350, Firlej z 1921 r. 760—750. Warszawska fabryka cukru 13000 13400, Ostrowieckie zakłady 8200. 8250—8225, Polska nafta 1—3 emisja 2325—2400. Przemysł drzewny handel 1—3 emisja 1580—1600, Elektrownia okręgowa w Pruszkowie 1—3 emisja 750—780.

**GIEŁDA WIEDEŃSKA** z 28 bm.: Renta majowa 113. austr. koronowa 113, lutowa 114.50, węg. renta koronowa 304, losy tureckie 4371, priorytety 367, Anglo 1850, Bankverein 1259, Bodenkredit 2660, Austr. zakład kredytowy 1690, bank depozytowy 860, Laenderbank 2849, Merkur 1020, Union 1180, obrotowy .50, Zivno 4750, kolej półn. 23600, Lwów—Czerniowce 4725. koleje austr. 5600, kolej połudn. 2690, Alpine 7975, Berg u. Huetten 11850, Krup 2110, Poldi 5080, Prager Eisen 13500, Rima 5520, Skoda 5170, Zieleniewski 3215, Apollo 8500, Fanto 32600, Galic. Karpaty 22600, Galicja 55000, Schodnica 20850, Siersza 31250.

**GIEŁDA WIEDEŃSKA** z 28 lipca: Amsterdam 29225, Zagrzeb 532, Belgrad 2125, Bruksela 7230 Budapeszt 252.75, Bukareszt 1215, Medjolan 3962½, Nowy Jork 956, Paryż 7355, Praga 1197, Sofja 765, Sztokholm 18970, Warszawa 46½ do 48½, Zurych 15575, Dolary 949, Belgijskie 7205 Bułgarskie 745, Duńskie 14275, marka niemiecka 1179.5, angielskie 3370, francuskie 7230, holenderskie 29150, włoskie 3890, jugosłowiańskie 2115, norweskie 11975, polskie 42½—44½, rumuńskie 1207.5, szwedzkie 18820, szwajcarskie 15535, czeskie transak. 1200, węgierskie nowa emisja 251.5.

**GIEŁDA BERLIŃSKA** z 28 lipca: Amsterdam 2477.15, Bruksela 607.85, Chrystjanja 1036.45, Kopenhaga 1226.75, Sztokholm 1652.50. Helsingfors 119.85, Włochy 338.65, Londyn 289.70, N. Jork 81.03½, Paryż 620.85, Szwajcarja 1321.15, Hiszpanja 1022.95, Stempl. wied. 9.13, Praga 1001.25, Budapeszt 21.87.

**GIEŁDA SZWAJCARSKA** z 28 lipca: Końcowe kursy dewiz, Berlin 7, 62½, Holandja 187, Nowy Jork 609, Londyn 21.80, Paryż 47.07½, Medjolan 25.25, Bruksela 45.30, Kopenhaga 93, Sztokholm 123½, Chrystjanja [illegible].5, Madryt 74.5, Buenos Aires 174, Praga 7.65, Budapeszt 1.67½, Zagrzeb 3.40, Bukareszt 7.60, Warszawa 0.30, Wiedeń 0·70.

**GIEŁDA PARYSKA** z 28 lipca: Weksle na Niemcy 16.37, Weksle na Pragę 16.62, Weksle na Amerykę 12.91½, Weksle na Belgję 97.25, Weksle na Anglję 46.23, Weksle na Holandję 398, Weksle na Włochy 53.50, Weksle na Szwajcarję 252 Weksle na Hiszpanję 164.

**GIEŁDA PARYSKA.** 3 proc. renta franc. 56.35, 4 proc. renta franc. z 1917 r. 66.60, 5 proc. franc. 82.70, 4 proc. zjedn. tureckie 36, Banque de Paris 1275, Credit Lyonnais 1328, Kanał sueski 5500. Nafta Baku 2595. Liancew 425, Malcew 238. Le Naphse 332. Tuła 174. Rio Tinto 1430, De Beers 497. Goldfields 40.75, Tanganica 59.5, Radmine 165.5.

**GIEŁDA LONDYŃSKA.** 2½ proc. angielskie konsole 48.62, 3 proc. argent. z r. 1886 94, 4 proc. brazyl. z r. 1889 48, japońskie 61 5 proc. meksyk pożycz. złota z r. 1899 59.50. Porcentowe portugal. 26, 5 proc. rosyjskie z 1906 r. 12, 4½ proc. rosyjsk. z 1909 r. 8.50, Baltimore and Ohio 54, Canada Pacific 156, Pensylwanja 49.50, Southern Pacific 108, Union Pacific 47, U. S. Steel Vorp 101, Rio tinto 30 De Beers 10.75. Goldfields 7.8, Randmine 25.16. Zamknięcie. Weksle na Paryż 46.25. ½ Weksle na Belgję 47.50 ½ Weksle na Szwajc. 21.80, Weksle na Holandję 11.62. Weksle na Amerykę 357.62, Weksle na Hiszpanję 28.13. Weksle na Włochy 85.75. Weksle na Wiedeń 32.25, Weksle na Bukareszt 274.

**GIEŁDA NOWOJORSKA** z 28 lipca: Weksle na Londyn Cable transfers. 357.50, Weksle na Londyn 6 dniowe 353, Weksle na Paryż 7.71, Weksle na Berlin 1.25, Weksle na Belgję 7.53 Weksle na Madryt 1257, Holandja 30.65, Weksle na Rzym 4.09, Srebro zagran. 61.3/8.

## STRAJK W PRZEMYŚLE WŁÓKIENNICZYM

W województwie łódzkiem odbyła się konferencja w sprawie strajku w przemyśle włókienniczym, która jednakże nie dała pożądanych rezultatów. Dalsze konferencje odbywać się będą w Warszawie w ministerstwie pracy.

Odpowiedzialny redaktor:
**MICHAŁ KONOPIŃSKI.**
NAKŁADEM
WYDAWNICTWA „NOWEJ REFORMY"
Spółki z ogr. odp.

## Nadesłane.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od Redakcji).

†

ZE STASZKIEWICZÓW

**Lepoldyna Jawerska**

żona urzędnika Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, urzędniczka kolei państwowych w Krakowie

zmarła w Tarnobrzegu dnia 27 lipca b. r., opatrzona św. Sakramentami.

Ekspertacja zwłok z Tarnobrzegu odbędzie się w piątek po południu. Pogrzeb w Żywcu w sobotę, 30 lipca b. r., o godzinie 4 po południu z dworca kolejowego do grobowca rodzinnego, o czem zawiadamiają w rozpaczy pogrążeni mąż i matka z rodziną.

**Gorzelnik** z ukończonym kursem gorzelnianym, z kilkuletnią praktyką, pragnie zmienić posadę. Zgłoszenia pod „**N. N. 1882**" do Biura ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, ul. Grodzka 13. 4089 1 2

**Konkurencyjnie** tanio, w tygodniu, pierwszorzędnie (kierowniczka praktykowała Wiedeń Ungar, Paryż Worth), wykonuje kostjumy, płaszcze, suknie spacerowe, wizytowe, z własnych, przyniesionych materjałów. Vêtement. Kraków, ul. św. Teresy 8, boczna Krowoderskiej. 4085

**Biuro** spedycyjne Schenker i Ska Kraków, ul. Pańska 9, poszukuje 2 panien ze stenografją, piszących biegle na maszynie. 4087

**Poszukuję wspólnika (cichego)** z kapitałem 1 miljona marek do prowadzenia składu hurtownego bezkonkurencyjnego półfabrykatu metalowego, którego wyłączne zastępstwo posiadam. Współpraca pożądana. Listowne zgłoszenia uprasza się do Biura inż. A. Jastrzębskiego, ul. Sławkowska 30, 1 p. 4096 1 3

## Stenotypistka

ze stenografją polsko-niemiecką, z dłuższą praktyką biurową zostanie przyjętą do Biura spedycyjnego „**Komercja**", ul. Dunajewskiego 3. Zgłoszenia osobiste od 3—4 po poł. 4097 1 3

## Do sprzedania

żelazne zbiorniki, drzwi, schody, kuchnia kaflowa, bramy stajenne, posadzka steingutowa i t. d. Ulica Czarnowiejska 70, od godz. 5—7. 4084

**KASY OGNIOTRWAŁE**
różnych wielkości posiada na składzie firma: 4091 1 3
**BRACIA TOKARZE**
**Kraków XXII, ul. Wielicka 7.**
Zarazem przyjmuje wszelkie naprawy kas ogniotrwałych.

**CHEMIK - ANALITYK**
Polak, władający również językiem angielskim w słowie i piśmie, odbywszy 4 letnią praktykę jako chemik-analityk w największej fabryce nawozów sztucznych w Stanach Zjednoczonych, poszukuje odpowiedniej posady, ewentualnie jako tłumacz. Zgłoszenia pod „**Z. C.**" do Biura reklamy „Promień", Kraków, Rynek gł. 30. 4093 1 2

**Apteka** w Brzeszczach poszukuje asystenta (ki) i praktykanta od 15 sierpnia. 3976 4 4

## SKŁAD FUTER I PRACOWNIA KUŚMIERSKA

Kraków, ul. Grodzka 42.

wykonywa futra męskie i damskie z własnych i dostarczonych materjałów. Na składzie żakiety astrachanowe i lisy. **UWAGA: Jest korzystne już teraz oddawać wszelkie roboty do wykonania.** 3995 3 5

## WAŻNE I NA CZASIE

dla P. T. moich byłych odbiorców!

Zawiadamiam, że rozpocząłem ponownie wyrabiać i wysyłać moje znakomite konserwy pasztetowe z gęsich wątróbek, drobiu i inne, jak groszek cukrowy, pomidory zunne, trufle, szampiony krajowe, buljon dla chorych i t. p., za pobraniem pocztowem, zaś większe zlecenia kolejowe, za nadesłaniem poprzednio gotówki, Chrabąszcz, Kraków, skład wyrobów konserw, ul. Szczepańska 7. 4003 4 6

## Poszukuje się

większego pomieszkania, składającego się z 5-ciu, 4-ch lub ewentualnie 3-ch większych pokoi z kuchnią. Czynsz i warunki według umowy. Zgłoszenia z grzeczności od 3—6 w firmie Włodzimierz Car, ul. Sławkowska 8. 4016 5 5

## Do sprzedania

w Krakowie 4070 2 2

1) Ceglarka kompletna z windą, płytami i blachami na produkcję około 20.000 cegieł dziennie; 2) elewator żelazny dla podnoszenia cegieł z parteru na piętro; 3) szyny przenośne dla kolejki wąskotorowej; 4) wózki żelazne do ziemi i do rozwozu cegieł, używane, w dobrym stanie. — Zgłoszenia przyjmuje Administracja „Nowej Reformy" pod „**Urządzenie cegielni**".

**Parcela** frontowa 2.000 sążni w Krakowie — Zakrzówku do sprzedania. Zgłoszenia przyjmuje Administracja „Nowej Reformy" pod „**Parcela 2.000**". 4076 2 3

## Garnitur salonowy

machoniowy, 1 klub i jedna sypialnia jasna do sprzedania. Kraków, ul. Czapskich 1, III p., drzwi 92, między 11—1 i 4—6 wieczór 3954 2 2

**Prasę** do wyrobu dachówek cementowych, najnowszego modelu, w dobrym stanie, okazyjnie odstąpi zaraz „Betoniarnia", Wadowice. 4027 3 3

**Lokal** obszerny w śródmieściu oddam poważnej firmie handlowej. Zgłoszenia pod „**Biuro z telefonem**" przyjmuje Statter, ulica Grodzka 13. 4047 2 3

GLICERYNOWE KOSMOS-KULE WŁODARSKIEGO
4062 2 50

## Z młyna.

właścicielem zawiąże spółkę chrześcijanin, posiadający skład w Warszawie i kapitał 5,000.000 Mk p. Zgłoszenia: Biuro ogłoszeń Teofil Pietraszek, Warszawa, ul. Marszałkowska 115, pod „**Przedsiębiorczy**". 4057 2 2

---

# 8 sierpnia 1921 upływa

termin zgłoszeń wystawców na

# TARGI WSCHODNIE

**WE LWOWIE** (Centrum handlu ze Wschodem — UKRAINA — RUMUNJA — BAŁKANY).

Targ odbędzie się
**od 25 września do 5 października 1921 roku.** 4073

Zgłoszenia wystawców i prospekty dla interesantów przez: Biura „**Targów Wschodnich**", we Lwowie, ulica Akademicka 17. Biuro Warszawskie: ul. Szpitalna 1, telef. 291-51, „**Waw**", ulica Złota 5, telef. 57-30, „**Reklama Polska**", ulica Jasna 10, telef. 229-42, „**Polski Lloyd**", Aleje Jerozolimskie 84, „**Polski Glob**", Świętokrzyska 32, telef. 646, „**Komispol**", Krakowskie Przedmieście 16/18, telefon 28-74. **P. P. Kupcy zechcą zawczasu zgłaszać, jakie towary zamierzają zakupić.**

# Obwieszczenie

Zarząd powiatowej Kasy chorych w Bochni rozpisuje

# WYBORY

# DO RADY POWIATOWEJ KASY CHORYCH

które się odbędą **w niedzielę dnia 9 października od godz. 8 rano do 8 wieczór**.

**Wybranych ma być 45 członków Rady i tyluż zastępców, a to po 30 z grona ubezpieczonych i po 15 z grona ubezpieczających w powiatowej Kasie chorych.**

Uprawnionymi do wzięcia udziału w wyborach są ci pracujący, którzy z dniem 1 lipca 1921 r. byli ubezpieczeni w powiatowej Kasie chorych i ukończyli 20 rok życia. Każdy ubezpieczony ma jeden głos.

Uprawnionymi do wzięcia udziału w wyborach są ci pracodawcy, którzy w dniu 1 lipca b. r. ubezpieczali pracujących w powiatowej Kasie chorych. Każdy pracodawca ma tyle głosów, ile mu przypada w myśl § 87 statutu Kasy, na podstawie przeciętnej liczby ubezpieczonych w czasie od dnia 1 kwietnia do 1 lipca b. r., co najmniej 1 głos, a najwyżej 30 głosów.

**Spisy uprawnionych wyborców są wyłożone od dnia 1 do 10 sierpnia łącznie w biurze powiatowej Kasy chorych w Bochni i filji tejże Kasy w Brzesku.**

W tym czasie ma każdy wyborca w godzinach urzędowych prawo wglądnąć w spisy wyborców swojej grupy i wnieść do Zarządu przedstawienie pisemne udokumentowane, gdyby żądał wpisania kogoś na listę lub wykreślenia go z niej. Zarząd powinien w przeciągu 14 dni wydać na to przedstawienie umotywowaną decyzję. Przeciw tej decyzji przysługuje prawo rekursu do Departamentu ubezpieczeń ministerstwa pracy, Warszawa, ulica Rysia 3, najdalej w 3 dniu po otrzymaniu decyzji.

**Równocześnie wzywa się do złożenia list kandydatów, które muszą być oddane Zarządowi Kasy najpóźniej do dnia 15 września b. r.**

Listy kandydatów powinny zawierać **dwa razy tyle kandydatów**, ile ma być wybranych kandydatów z danej grupy. Kandydaci muszą być umieszczeni pod bieżącymi numerami. Podać należy imiona i nazwiska kandydatów, zawód, dokładny adres mieszkania, jakoteż adres i nazwisko pracodawcy.

Listy kandydatów muszą być podpisane przez 30 wyborców, nie kandydujących równocześnie i zaopatrzone oświadczeniem kandydatów, że kandydaturę przyjmują. Kandydaci i podpisujący wyborcy, mogą znajdować się tylko na jednej liście. List kandydatów złożyć należy Zarządowi tyle, ile jest miejsc wyborczych. Listy zaopatrzy Zarząd w numera porządkowe podług kolejności i daty złożenia. Przeciwko decyzji Zarządu w sprawie listy kandydatów wolno wnieść rekurs do Departamentu ubezpieczeń ministerstwa pracy najpóźniej 3-go dnia po uwiadomieniu.

Jeżeli w terminie wyznaczonym zgłoszoną będzie tylko 1 lista kandydatów — głosowanie nie odbywa się, a zgłoszonych kandydatów uznaje się za wybranych.

**Dnia 9 października nastąpi głosowanie oddzielnie dla pracujących, oddzielnie dla pracodawców.**

**Głosowanie odbędzie się w biurze powiatowej Kasy chorych w Bochni, ul. Kazimierza Wielkiego 94 i w biurze filji tejże Kasy w Brzesku, Rynek, wszędzie od godziny 8-mej rano do 8-mej wieczór.**

Wyborami kieruje w każdym lokalu komisja wyborcza, która dla pracodawców składa się z dwóch pracodawców i jednego ubezpieczonego, a dla pracujących z dwóch pracujących i jednego pracodawcy. Każda grupa, która złożyła listę, ma prawo do mianowania do każdej komisji dwóch mężów zaufania, którzy mają głos doradczy.

Członków komisji mianuje i przewodniczącego z nich wyznacza prezes Zarządu. Głosujący powinni przynieść dowody, stwierdzające ich tożsamość i na żądanie przewodniczącego komisji wyborczej obowiązani są je okazać. Otrzymują kopertę, do której wkładają kartę wyborczą, zawierającą numer listy kandydatów, na którą chce głosować, i imię i nazwisko pierwszego kandydata tej listy. Po ukończeniu wyborów komisja wyborcza koperty wyjmuje z urny, ustala liczbę głosujących i odsyła wraz z listami wyborców i protokółem wyborczym, podpisanym przez wszystkich członków komisji, do głównej komisji wyborczej.

Główna komisja wyborcza, złożona z 3 pracodawców i dwóch pracujących dla pracodawców, z 3 ubezpieczonych i 2 pracodawców dla pracujących, oblicza głosy w myśl przepisów ordynacji wyborczej sejmowej, art. 84. Po ustaleniu wyników wyboru przewodniczący głównej komisji wyborczej poda do wiadomości publicznej wybranych członków i zastępców członków Rady. 4100 1 3

**Zarząd powiatowej Kasy chorych w Bochni.**

---

# HANDEL ZAMIENNY!

**EXPORT. POLSKA—RUMUNJA IMPORT.**

Niniejszem podajemy do powszechnej wiadomości, że z dniem 1 czerwca b. r. otworzyliśmy ODDZIAŁ nasz w KISZYNIOWIE (Rumunja) pod firmą:

**AGENTIA - POLONO - AMERICANA**
**CHISINAU (Rumunja)** 3964
LOCALUL BANCEI COMERCIALA—ROMANA.

Przyjmujemy na siebie załatwienia wszelkich zleceń handlowych **z POLSKI do RUMUNJI.**

Dostarczamy z Rumunji wszelkich produktów rolnych i surowców, a mianowicie: mąki, zboża, nasion, owoców, wełny surowej, win, skór surowych i t. p.

Z wszelkiemi zapytaniami i zapotrzebowaniami prosimy zgłaszać się do biura naszego:

**POLSKO-AMERYKAŃSKIE BIURO AGENTUROWE**
**WARSZAWA, ul. Marszałkowska 149—3. Telefony: 182-22, 506-99.**

---

**„MATURA"** Główna administracja: Kraków, Grodzka 32, II p.

Godziny urzędowe w czasie feryj od 9-tej rano do 2-tej po południu. Kierownik fachowy od godziny **11** do **12**.

I. **NOWE KURSA MATURYCZNE** 1-roczne i 2-letnie, gimnazjalne, realne i seminarjalne.
II. Kursa 4, 5, 6 klas szkoły średniej.
III. Kursa wydziałowe dla P. T. Nauczycielstwa.

Nauka odbywa się pod kierunkiem wybitnych sił fachowych zbiorowo i indywidualnie.

Dla zamiejscowych P. T. Wojskowych i Urzędników prowadzimy kursa korespondencyjne zapomocą wykładów pisemnych, przesyłanych miesięcznie.

Pierwsza i jedyna tego rodzaju instytucja w Polsce.

Wszelkie informacje i prospekta bezpłatnie. 4008 3 6

## OGŁOSZENIE.

Na skutek rozporządzenia Magistratu m. Krakowa z dnia 27 lipca 1921 L. III a 10505/21 odbędzie się dnia 5 sierpnia 1921 r. o godzinie 9-tej rano w składzie firmy Józef J. Leinkauf w Krakowie, przy ulicy Florjańskiej 55 licytacyjna sprzedaż dwóch wagonów mydła razem około 20.000 kg. 4081

Warunki licytacyjne podane będą przed licytacją.

**Internationale Export u. Import A. G.**

## ASEKURACJA.

Wielkie pierwszorzędne Towarzystwo ubezpieczeń poszukuje dla swego biura dyrekcyjnego w Warszawie, jeszcze jednego, względnie dwóch

**WICEDYREKTORÓW**

z długoletnią praktyką zawodową w dziale ogniowym lub ubezpieczeń transportowych, jakoteż **zdolnego z organizacją obeznanego urzędnika** do samodzielnego kierownictwa większej reprezentacji.

Zgłoszenia Polaków z dokładnem podaniem dotychczasowego zajęcia pod „**Asekuracja**" do skrytki pocztowej Nr 3 **w Krakowie.** 4092 1 0

ŚWIEŻO WYDANY
**KATALOG KSIĄŻEK**
bibljoteki naukowej i literackiej. **J. Gumplowicz, Kraków, plac WW. świętych 8, telefon 2372** podaje w systematycznym układzie spis dzieł, znajdujących się w wypożyczalni tejże bibljoteki. Wypożyczalnia posiada wszystkie nowości wydawnicze. 4095

## Ogłoszenie.

Na skutek rozporządzenia Magistratu m. Krakową z dnia 27 lipca 1921 r. L. III a 9554/21 odbędzie się dnia 8 sierpnia 1921 r. o godzinie 10 rano w lokalu handlowym firmy Józef J. Leinkauf w Krakowie, przy ulicy św. Gertrudy 4 licytacyjna sprzedaż 4 skrzyń, zawierających łącznie 600 tuzinów szpul przędzy oraz 118 kartonów bawełny z połyskiem 350 g i 3 kartony bawełny z połyskiem prima 350 g. Warunki licytacyjne podane będą przed licytacją

4082 **Rosenthal i Weiss.**

# JULJAN TOKAR

biuro techniczno-instalacyjne i pracownia blacharska Kosydarskiego

**Kraków, ulica św. Jana L. 10, telefon 574**

**I dział:** urządzenia i materjały wodociągowe, gazowe centralne ogrzewania, piece i t. p.;

**II dział:** wyroby blacharskie i materjały, wanny, nasiadówki, urządzenia kąpielowe i t. p.

(Posiada najlepsze referencje, jako długoletnia, solidna pierwszorzędna firma). 3590 4 4

## OKAZJA!

Wielki zbiór oryginalnych odznak Legionów Polskich 1914-18 r. i oryginalne odznaki Wojsk Polskich 1918-1921 r., okazyjnie do nabycia. Oglądać można między 9 rano a 5 po południu, M. Orzeł, złotnik, Kraków, ul. Zwierzyniecka 10. 4078 1 2

# „USPULUN"

**wypróbowana przez Stacje rolnicze najlepsza bajca** do zwalczania wszelkich szkodników nasion zbóż, roślin okopowych i ogrodowych. — Do nabycia we wszystkich Towarzystwach rolniczych.

Przedstawicielstwo na Polskę: 4099 1 8

**JÓZEF KARRACH, LWÓW, ul. KOŚCIUSZKI 13.**

Cenniki i prospekty darmo i nieopłatnie.

# BIURKA

**SZAFY NA AKTA**
**KRZESŁA i ETAŻERKI**

ma na składzie po przystępnych cenach

# STOLARNIA

A. Kmieciaka & St. Książkiewicza
**Kraków, ul. Długa 44.**
3398

## Ogłoszenie.

Pozwalamy sobie niniejszem podać do powszechnej wiadomości, żeśmy urządzili **dla Polski filjalną fabrykę** swej znanej jako najlepszej **prawdziwej wody kolońskiej.**

Kierownictwo jakoteż wyłączną główną sprzedaż na całą Polskę powierzyliśmy:

**firmie „HELLA" w Cieszynie Polskim, plac Teatralny l. 15.**

Rozpuszczone przez konkurencję pogłoski, które prawdziwość naszej wody kolońskiej podają w wątpliwość, ścigamy sądownie.

**Jan Marja Farina i Ska**
pod miastem Rzymem
**Kolonia n. R.** 4040

---

**Uczciwy**, zdolny pomocnik handlowy, z działu korzenno-śniadankowego poszukuje posady, najchętniej w Krakowie. Zgłoszenia: Kraków, ul. św. Marka 23, I p., W.P. Żnidericzowie (dla handlowca). 4069 2 2

**Naprawy**
**rowerów i maszyn do szycia**
przyjmuje 3266 3 3
**H. NIEMETZ**
**Karmelicka 15.**

TELEFON 248.
**ZAKŁAD POGRZEBOWY FRANCISZKA NOWIŃSKIEGO**
SPADKOBIERCY
KRAKÓW, UL. MIKOŁAJSKA L. 12;
FILJA: GRZEGÓRZKI (NAPRZECIW GOLL. MED.)
3961 7 7

## Księgarnia katolicka

**Kraków, ul. Florjańska 1**
otrzymała na skład kilkanaście **ostatnich egzemplarzy** dzieł:

**K. Bartoszewicz.** Księga pamiątkowa Konstytucji 3 maja. Cena 2 tomów 60 Mk.

**K. Bartoszewicz.** Antysemityzm w Polsce do końca XVII wieku. Cena 120 Mk.

(Oba te dzieła oddawna są wyczerpane w handlu księgarskim). 2460

**Udzielam** po domach **lekcyj języka francuskiego**, chętnie za obiad. Zgłoszenia przyjmuje Adm. „Nowej Reformy", dla „**Nauczycielki**". 3140

**Największy wybór w Krakowie!**
Eleganckie, trwałe, szykowne
**buciki** 3718 3 3
półbuciki, pantofelki, mo... lakierowe, chromowe, gemzowe w kolorze czarnym, białym, bronzowym, wiśniowym, popielatym, gołąbkowym, cielistym, czerwonym drapowym, seledynowym i t. d.
**Gizela Brand**
**Kraków, ul. Starowiślna 6**

## Chemik

z praktyką laboratoryjną, poszukuje posady. Pisemne zgłoszenia przyjmuje Administracja „N. Reformy" pod „**Chemik 25**". 4054

## Kupuje wyczeszki

i obcięte włosy, oraz poleca wielki wybór artystycznych fryzur, warkoczy i najmodniejszych loków przyjmuje wyczeszki do wyrobienia i t. d.

Zakład kosmetyczny
**Franciszki Budziaszek**
ul. Grodzka l. 3. 1465

**POLSKIE BIURO OGŁOSZEŃ**
# „REKORD" 
4104 1 2
**Toruń — Park Wiktorji — telefon 143,**
ma do sprzedania wielką ilość majątków, gospodarstw, domów i fabryk.

POSZUKIWANY
# ZARZĄDCA TARTAKU

Zgłoszenia z podaniem dotychczasowej działalności, oraz honorarjum pod „**Samodzielny**" do Administracji „Nowej Reformy" 4101 1 2

PRACOWNIA POWROŹNICZA
**STANISŁAWA KOSTURKIEWICZA**
**w Bochni — plac Słomiany**

wykonuje liny wszelkiego rodzaju i o każdej grubości, liny terowane i nieterowane, do uszczelnienia rur, instalacyj wodociągów i gazu.

Liny transmisyjne zakłada i skraca na miejscu. 4007

**CENY KONKURENCYJNE! CENY KONKURENCYJNE.**

# NACZYNIA KAMIENNE

**ogniotrwałe** 4090 1 3

sprzedaje hurtownie reprezentacja na Małopolskę i Śląsk Cieszyński Ceramiki Suchedniowskiej

**A. J. LEWIŃSKI, KRAKÓW**
**ulica Starowiślna l. 28.**

DO WYROBU
**DACHÓWEK CEMENTOWYCH**
polecamy najbardziej udoskonaloną
**maszynę rolkową, pat. „Lauszera".**
Dzienna produkcja do 800 sztuk,
jak również wszelkie inne maszyny i formy do wyrobu cegieł, pustaków, rur kanałowych, sączków do drenowania, słupów parkanowych i t. d. 3990 3 6

**Fabryka maszyn Braci Hoffmann w Łodzi, ul. Kilińskiego 154.**

Na żądanie wysyła się katalog Nr 1 — bezpłatnie.

# Torf Gdański

prasowany, maszynowy, nadający się wyśmienicie do opału pokojowego i do przemysłu, siła kaloryczna do 3.800, popiołu 9%, na sprzedaż wagonami po Mkp. 42.000 — za 10.000 kg loco wagon Poznań.

Biuro zamówienia: Kraków, Hotel Krakowski, drzwi Nr 25. S. ELLENBERG, hurtowna sprzedaż węgla. 4054

# „POPRAD"

**TOWARZYSTWO BUDOWLANE I HANDLOWE**
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
**W NOWYM SĄCZU (MAŁOPOLSKA)**
**UL. MATEJKI 16 TELEFON Nr 92**

**może dostarczyć natychmiast:**

Większej ilości cegieł maszynowych i ręcznych, z własnej cegielni w Nowym Sączu.

Kilku wagonów desek dębowych, bukowych, topolowych, stolarskich. Klocy bukowych (na żądanie mogą być przetarte we własnym tartaku w Krynicy na dowolne wymiary).

Kilku wagonów wapna palonego, trzciny sufitowej, cegły szamotowej, papy izolacyjnej.

Wyciąg budowlany (paternoster) o drewnianych skrzynkach, tokarnię żelazną stary model, motory elektryczne 11/2 M. M. i 5 K. M. — Wentylatory do kuźni i pompy.

Kasetki drewniane, rzeźbione, laski i t. p. galanterje z drzewa, leżaki własnego wyrobu.

**Posiada stale na składzie:**

Deski jodłowe, świerkowe, sosnowe, olszowe, topólowe, bukowe i dębowe oraz inne materjały budowlane.

Artykuły techniczne, smary, narzędzia. 3318 2 2